

KILETI ÚJSÁG

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 200, egy hóra 70 lej. Magyarországon: Egy évre 50, fél évre 25, negyedévre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. — Egyes szám ára Magyarországon 20 fillér.

ORSZAGOS MAGYARPARTI LAP
XVI. ÉVFOLYAM — 140. SZAM.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 5. szám. Telefon: 508. — Levélcím: Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek sem küld vissza a szerkesztőség.

Amiről senki sem beszél

Mint a bomba, úgy robbant bele a kánikula füledt levegőjébe a hír, hogy egyidejűleg olasz és francia részről is komolyan megszervezzék Ausztria és Magyarország perszonál uniójának tervét. Egy francia újságközlemény Paul Boncourtnak tulajdonítja az évtizedek óta kísértő, most feltámadt, de komolyan senki által nem vett ötletet, mások viszont Mussolininak a nyakába akarják varrni a régi monarchia restaurálásának kétes dicsőségét. Mindenesetre jellemző Európa puszkaporos levegőjére, hogy néhány röpké újságíró és Benes jugoszláv kollégájával, Jefticsel együtt máris Párisban termett s egy magát megnevezni nem akaró kisantant diplomata vésztjósító arccal jelenti be, hogy a kisantant felkészült a mozgósításra.

Egyelőre azonban csodálatosképpen sem Ausztria, sem Magyarország nem mutatnak hajlandóságot ilyen elhatározásokra. Pedig olyan világtételeknek a nevében akarják rájuk tukmálni, mint Paul Boncourt és Mussolini, bár nyomban a homlokukra szegzik a „casus belli” revolverét. Hogy példával is illusztráljuk ennek a szituációnak képtelenségét, Ausztria és Magyarország olyanformán slamasztikába került, mint az elvált férj és ex-felesége, akiket az anyós erőnek erejével egymás karjaiba akar kényszeríteni, a háttérben pedig ott áll a mord após egy hatlövetű revolverrel. Hogy pedig a káosz teljes legyen, ugyanakkor, amikor a francia sajtó szíriahangjai nyájasan ajánlgatják egymásnak az elvált házasségeket, Ausztriát és Magyarországot, kilép a színtérre a francia kormány és hivatalos közleményben adja tudtára a világnak, hogy a maga részéről a legteljesebb mértékben elítéli a vámuniót.

Minek hihetünk tehát? Egyszerű hírlapi kacsaról van itt szó, vagy pedig valami reális alapja mégis csak van a volt monarchia két tagállamáról szóló kombinációknak? Annyi bizonyos, hogy ezzel a kérdéssel csakugyan szükségesnek látják foglalkozni. Maga Benes is a világ elé állott a saját külön vámunios koncepciójával, amely nagylelkűen gondoskodik Ausztria és Magyarország beillesztéséről is — a kisantant kereteibe. Szóval a középeurópai kérdésnek Páristól Prágáig és Rómától Londonig egymás után születnek meg a bábái. Csakhogy ezek a bábák ugylátszik még régi vágásuak és nem ismeretes előttük Semmelweisnek, a gyermekágyi láz feltalálójának a neve. Abból következtetjük ezt, hogy mindenik terv mellőzi a középeurópai probléma leglényegesebb kísérő jelenségének, a kisebbségi kérdésnek még csak a megemlíését is. Senkinek sem jut eszébe, hogy Középeurópai nyugalma és konszolidációja el sem képzelhető a kisebbségi kérdés megnyugtató megoldása nélkül, aminthogy ma születés sem eshetik meg Semmelweis módszere nélkül. Benes ur tervezetése sem fulladna az érdektelenség mocsarába, hogyha záradékol hozzácsapná az európai kisebbségek sorskérdésének végleges révbejutasáról szóló klauzulát.

Benes urat azonban nem izgatják az ilyes-
mik. Ő — csak úgy, mint az utódállamok többi diplomatai és politikusai — fújja a maga nótáját, hogy a magyaroknak, németeknek olyan fényesen megy a dolguk a középeurópai államokban, mint amilyen sorsról soha még csak nem is ábrándozhattak. Holott szerény véleményünk szerint ebben a dologban nem a „jogok” szűkmarku osztogatói, hanem a jogtalan-ságok elszenvedői kompetensek a nyilatkozattételre. Erről beszéljenek Benes és Jeftics urak Párisban és akkor az európai béke olyan hétmérföldes eszmákkal fog előre száguldani, — mint a mesében.

Casus bellit látna az osztrák-magyar perszonál unióban a kisantant

Egy kisantant diplomata kijelentette, hogyha Boncourt tervéből valóság lenne, a kisantant azonnal elrendelné a mozgósítást — Benes és Jeftics Párisba utaztak, hogy Paul Boncourt-t más meggyőződésre bírják

(London, június 22.) A nemzetközi diplomácia főreibe is nagy feltűnést keltett Paul Boncourtnak az a nyilvánosságra került terve, hogy Franciaország segítségével Ausztria és Magyarország lépjenek perszonál unióba egymással és így egyszer s mindenkorra akadályozzák meg az Anschluss egyre többször kísértő gondolatának megvalósítását. Ezt az elképzelést, amely voltaképpen Olaszországból indult ki, Mussolini is teljes erejével támogatja. Londonban úgy tudják, hogy

a kisantant élesen tiltakozik az osztrák-magyar monarchia ilyenformán restaurálása ellen

és erre nézve Benes laboratóriumot dolgozott ki, amelyet személyesen vizsgált Párisba.

A Daily Telegraph a kérdéssel kapcsolatban beszélgetést folytatott a kisantant egyik vezető diplomatájával, aki kijelentette, hogy

a kisantant semmi körülmények között nem nyugodna bele az osztrák-magyar kérdés tervezett megoldásába s mihelyt Ausztria és Magyarország kimondaná az uniót, azonnal elrendelné a mozgósítást és szükség esetén megindítaná a háborút.

Ugyanez a diplomata kijelentette, hogy a kisantant magára nézve az Anschluss megva-

lósításában nem lát háborus veszélyt és ez ellen még csak nem is tiltakozna.

Paul Boncourt tervének aktuálisvá válása a kisantant egész diplomáciáját mozgósította,

Benes és Jeftics ebben az ügyben hosszúságos tanácskozást folytattak és azonnal el is utaztak Párisba.

(Budapest, június 22.) Magyar politikai körökben érthetetlennek tartják, hogy egy kívül álló helyen felmerült terv lanszirozása miatt vonultatja fel a kisantant egész diplomáciai karát. Az a körülmény — hangoztatják —, hogy Paul Boncourt megpendített egy eszmét, korántsem jelenti még annak megvalósítását. Hiszen

Gömbös magyar miniszterelnök éppen a napokban jelentette ki egyik beszédében, hogy Magyarország baráti viszonyt tart fenn ugyan Ausztriával, azonban ő a maga részéről nem gondol a perszonál unió életbeléptetésére,

mert az osztrák-magyar államszövetség meggyőződése szerint egyik államnak az érdekeit sem szolgálja. Annál feltűnőbbnek tartják, hogy a kisantant egy ilyen homályos koncepciónak már csak a felemlítését is alkalomnak találja a „casus belli” fenyegetésének hangoztatására.

Gömbös közelebbről Rómába utazik

(Budapest, június 22.) Gömbös miniszterelnököt berlini útja alkalmából a magyar képviselőházban több ellenzéki képviselő éles kritikában részesítette. Zsilinszky Endre többek között azt kifogásolta, hogy Gömbös berlini útjával ellentétbe került Mussolinivel, aki tudvalevőleg hallani sem akar az Anschlusstól. Gömbös válaszában főlényesen jelentette ki, hogy ne féltsék tőle az olasz barátságot. Budapesti politikai körökben élénken kommentálják azt a hírt, hogy szerdán a miniszterelnök hosszasan tárgyalt Colonna olasz követel. Az olasz követ audienciájával kapcsolatban tudni vélik, hogy Gömbös a napokban Rómába utazik élénk cáfolatául annak az ellenzéki támadásnak, mintha Magyarország és Olaszország viszonyában elhidegülés állott volna be.

Franciaország lenyilatkozott a vámunió ellen.

(Páris, június 22.) A francia külügyminisztérium az egyesek által Paul Boncourtnak, mások által Mussolininek tulajdonított per-

szonál unió tervével kapcsolatban félhivatalos közlést bocsátott közre, amelyet a párisi déli lapok közölnek. *Franciaország eszerint a magyar-osztrák vámunió terve ellen foglal állást.*

A párisi lapok egyidejűleg közölnek egy londoni táviratot is, mely azt hangoztatja, hogy az angol kormány viszont ellene van a dunai államok bármily laza szervezeti gazdasági szövetségének.

Mit akar Benes?

(Prága, június 22.) A cseh lapok az osztrák-magyar perszonál unió kérdésének felszínre kerülésével kapcsolatban ismét közlik Benesnek azt a tervét, hogy Ausztria és Magyarország lépjenek be a kisantantba s ilyen módon állítsák helyre a régi monarchia kereteit. A középeurópai államok vámuniójával az állandóan időszerű osztrák kérdést végleg megoldanák, mert Ausztria terheit Benes ugyanak megengyhiteni, hogy a nagyhatalmak közösen patronatusuk alá helyeznék Ausztriát.

A törvényszéki tárgyaláson kiderült: nem olasz katonaság, hanem olasz cser- készek voltak Magyarországon, akik nem akarták elfoglalni Erdélyt

**A főtárgyaláson a székelyudvarhelyi törvény-
szék a hír terjesztésével vádoltakat felmentette**

(Székelyudvarhely, június 22.) Nagy érdeklődés mellett tárgyalta a székelyudvarhelyi törvényszék dr. Glosz—Milea tanácsa június 20-án azt a pert, melyet az ügyészség három udvarhelyi lakos, Borbáth Arpádné, a Ganzcég inkasszánsa, Balázs József fodrász és Héjja Albert korábban székelyudvarhelyi román kath. segédlelkész, jelenleg városi lelkész ellen indított, azzal vádolva őket, hogy 1933. év januárjában azt a hírt terjesztették, hogy

**Magyarországon mintegy tízezer fel-
fegyverzett olasz katona tartózkodik,
akik a magyar hadsereggel egyesüve,
el fogják foglalni Erdélyt.**

Az ügyben a rendőrség mintegy harminc embert hallgatott ki. Az eset annakidején rendkívüli feltűnést keltett és a sajtó is foglalkozott vele.

Dr. Preda Ioan ügyész a Marzesen-törvény alapján emelt vádat Borbáth Arpádné, Balázs József és Héjja Albert ellen és vádbeszédében megbüntetésüket kérte. Több tanu kihallgatása után Borbáthné védője, dr. Bor-

báth Samu és Balázs József védője, dr. Laslo Aurel tartották meg védőbeszédüket. Héjja Albert lelkész nem jelent meg, és ránézve a törvényszék elnapolta a főtárgyalást. A védők kimutatták, hogy a tanuk vallomásából csak az derült ki, hogy

Magyarországon olasz cserkészek vannak

és a hivatkozott törvény első paragrafusában megjelölt vétséget csak az követi el, ki vagy a sajtóban, vagy röpiratban kolportál olyan hírt, hogy pánikot keltsen. Ez az eset a vádlottaknál nem bizonyult be, rájuk a rendtörvény nem alkalmazható és büncselekmény hiányában felmentést kértek. A törvényszék helyet adott a védők érvelésének és

mindkét vádlottat felmentette.

A törvényszék ítélete nagy megnyugvást keltett a lakosság körében, amely kezdet óta politikai manővernek tekintette a rendőrséghez beadott feljelentést, amely kötelességszerűen aztán a nyomozást folytatta és így került az ügy az ügyészség, tegnap pedig a törvényszék elé.

Budapesten állították fel a dollárhamisítók és a román bélyeghamisítók nagyüzemüket

**Jelentkezett a hamis bélyegek „szakértője”,
aki már „régóta megmondta”**

(Kolozsvár, jun. 22.) Mint tegnapi számunkban jeleztük, a bélyeghamisítási bűnügy új szakaszának három új letartóztatottja van. Halpert Eliás, Glancz Márton és Dragomir Vasile. Barbateiu vizsgálóbíró mindhárom letartóztatott ellen elrendelte a harmincnapos vizsgálati fogságot.

Az eddigi vizsgálat alapján megállapítást nyert, hogy

**az okmánybélyegeket Budapesten ké-
szítették ugyanabban a litográfiai in-
tézetben, ahol a hamis 100 dollárosokat
állították elő.**

Ezelőtt mintegy három évvel romániai bélyeggyűjtők felhívták a román posta figyelmét arra, hogy az ötletes Mihály-fejes postabélyeg között nagyon sok hamisítvány van. Annakidején a posta a hatóságokkal karöltve széleskörű nyomozást vezetett le a bélyeghamisítók kézrekerítésére, azonban eredménytelenül. A hamis bélyeg pedig egyre terjedt és elárasztotta egész Romániát. Néhány hónappal a nyomozások holtpontra jutása után a véletlen Budapesten rávezette a hatóságokat a hamis román postabélyegkészítők nyomára. A szétugrasztott bélyeghamisítók erre áttértek az ötvenlejes Ferdinánd-fejes okmánybélyeg gyártására.

Időközben azonban a Ferdinánd-fejes bélyegeket kivonták a forgalomból és helyettük a II. Károly arcképével ellátott bélyegek kerültek forgalomba. Mielőtt azonban a cinkosok elkészítették volna az új bélyeghez szükséges kliséket, megszületett bennük a gondolat, hogy sokkal érdekesebb volna pénzt csinálni, különösen pedig a dollárral lehetne pénzt keresni könnyűszerrel.

Igy született meg az első hamis dollár. A hamisítótársaságnak olyan jó szervezője volt, hogy mint valami nagy bankintézetben külön bélyegosztályuk és külön dollárosztályuk volt, a vezérigazgató azonban mindkét osztály vezetését ellátta. A Csernovicban letartóztatott hamis dollárterjesztők kihallgatásával kapcsolatban napvilágra kerültek a hamis okmánybélyeggyártók nevei is. Tekintettel arra, hogy a hamis okmánybélyegek nagyrészt Kolozsváron és környékén hozták forgalomba, a letartóztatott egyének azért kerültek a kolozsvári ügyészség fogságába.

Ma délelőtt egyébként Rotbáth Lipót is jelentkezett Barbateiu vizsgálóbírónál, 4 oldalas memorandumot helyezve asztalára. A memorandumban Rotbáth hivatkozik arra, hogy még 1931-ben a rendőrség tudomására hozta azoknak a neveit, akik súlyosan kompromittálva vannak a bélyeghamisításban. A nevek között szerepelt a Halpert neve is. Valószínűleg az ügyvel kapcsolatban ismét aktuális lesz a Rotbáth személye is és talán világosság fog derülni arra is, ami után Rotbáth annyira idegi futkosott eredménytelenül, hogy mit is tartalmaz a 20.240. szám alatt elkönyvelt budapesti aktacsomó, amely szerinte világosan feltűnteti ártatlanságát. Mindenesetre mind ezeknek a dolgoknak kitisztázására a további vizsgálat van hivatva.

— Meghívó. A Falusi Pensio R. T. 1933 július 3-án délután 5 órakor tartja évi rendes közgyűlését az unitárius kollégium 24. sz. alatti helyiségében, melyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, ki részvényeit a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társaság ideiglenes irodájában, Cal. Reg. Ferdinand 70. sz. alatt, még le nem járt szelvényével együtt letette. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1932. évről, 2. Mérlegmegállapítás, 3. Az igazgatóság megválasztása, 4. Esetleges indítványok. Az évi jelentés, valamint mérleg- és eredmény-számla a Rt. Cal. Reg. Ferdinand 70. sz. alatti ideiglenes irodájában közzé van téve s a t. Részvényesek által a hivatalos órák alatt megtekinthető. Az Igazgatóság.

A kolozsvári csecsemővédő szövetség egy évi munkája

Most tartotta meg a Kolozsvári Anya- és Csecsemővédő Szövetség közgyűlését, amelyen br. Mannsberg Margit titkárnő terjesztette elő nagy érdeklődés mellett titkári jelentését, amelyet főbb vonásokban itt ismertetünk:

— A gazdasági leromlás — mondotta, — az általános elszegényedés, sajnos, mind nagyobb méreteket ölt, ami a jótékony egyesületek működését is erősen megnehezíti. Szövetségünknek nagy erőfeszítésébe kerül, hogy bár legfontosabb feladatának teljesítését — a csecsemők és anyák szakszerű látogatását és gondozását — továbbra is lehetővé tegye. Nehéz feladat, amikor kizárólag a társadalom támogatására vagyunk utalva, hisz államsegélyt 1923. óta nem kaptunk, gyakori próbálkozásaink ellenére.

Gyermekházunkat még 1919. év elején elvette az állami klinika és a Szövetség tulajdonát képező 200.000 aranykoronára becsült felszerelését minden ellenszolgáltatás nélkül ma is használja.

Hathatós támogatásban részesítette a Szövetséget a múlt évben is báró Bánffy Albertné elnöknő, ki 10.000 lejes adományával újabb bizonyosságát adta áldozatkészségének. A Dóczyné Berde Amál és Santha Ferenc által rendezett tárogató-est jövedelméből 2110 lej jutott a Szövetségnek. Április hó 28-án uccai-gyűjtést rendeztünk a Romániai Magyar Nők Központi Titkárságának Gyermekegyháza Bizottságával együtt és megállapodás szerint a begyűlt összeget feleztük. E címen a múlt évben Szövetségünknek 13.700 lej tiszta jövedelme volt. 1932. év elején Szövetségünk átiratot intézett Kolozsvár 15 felekezeti kisebbségi iskolájához, azzal a kéréssel, hogy az iskolák rendezzenek minden hónapban „Gyermek-nap”-ot, melyen a növendékek 1—2 lejes adományaikkal hozzájárulnak gyermekvédelmi munkánk támogatásához. Felhívásunk sajnos csak két iskolában talált visszhangra: a ref. leánygimnázium és belvárosi ref. elemi iskolában. A többi tanintézet kérésünket nem vette figyelembe. November hó 6-án a Romániai Magyar Nők Központi Titkárságával karöltve Divat-bemutatót rendeztünk, ami 4800 lej bevételt jelentett Szövetségünknek.

Az 1931. év februárjában Király u. 16. sz. alatt megnyitott Díjtalan Orvosi Rendelőt szegénysorsu betegek részére 1932. évben is fenntartottuk június hó 1-éig. Áldozatkész magyar szakorvosaink minden ellenszolgáltatás nélkül naponta egy vagy több órán keresztül rendelkeztek az arra szoruló vagy betegnek a következő elosztásban: Dr. Imrey Károly, belgyógy. 104 beteg 162 rendelés, dr. Lorencz Béla gyermekgyógy. 73 beteg 87 rendelés, dr. Feszt György isk. gyermek. 50 beteg 57 rendelés, dr. Koronka István, belgyógy. 32 beteg 33 rendelés, dr. Jancsó Ödön, sebész 19 beteg, 19 rendelés, dr. Márkos György, gyermekgyógy. 9 beteg, 9 rendelés, dr. Szővérdffy György, bőrgyógy. 4 beteg, 4 rendelés, összesen: 291 beteg részesült 373 rendelésben.

Ezenkívül dr. Fugulyán Kata szemorvos, dr. Gyergay Árpád fül-, orr-, gége prof. és dr. Porsche Ferenc ideggyógyász otthon végezték esetről-esetre a díjtalan rendelőből hozzájuk küldött szegénysorsu betegek megvizsgálását. A díjtalan rendelés mellett ingyen gyógyszerben is részesültek az arra szoruló szegény betegek. Dr. Hintz, dr. Bíró, a két dr. Lukács, dr. Halász és dr. Nagy Árpád gyógyszerárak teljesen díjtalanul adták ki, lebélyezett recept ellenében a gyógyszereket a rendelőből hozzájuk utasított szegény betegeknek. Sok ezer lejt tett ki az év folyamán az így kiadott ingyen gyógyszer értéke és a gyógyszer-rész urak áldozatkészsége óriási segítséget jelentett intézményünknek. A folyó kiadások u. m. lakbér, asztisztens, takarítás, fűtés stb. fedezéséhez szükséges pénzösszeget havi 20—200 lejes hozzájárulásokból gyűjtötték össze a Szövetség. Ingyen gyógyszerekkel és készítményekkel a Knoll, Sächsische Serum Werke és Wander vegyszeti gyárak siettek intézményünk támogatására. Sajnos, a mind gyérebben befolyó havonkénti hozzájárulások mind nehezebbé tették a rendelő fenntartását, úgy hogy jun. 1-én be kellett zárni.

A csecsemők és anyák látogatását ez évben is Belinczky Eszter és Molnár Istvánné védőnők végezték özv. dr. Máthé Szabó Károlyné fővédőnö vezetésével, a tőlük megszokott buzgalommal. A II. és V. kerületben Belinczky Eszter, a III. és IV. kerületben Molnár Istvánné teljesítették szolgálatot.

Munkásságukról a következő adatok szólnak: Meglátogattak összesen 1354 gyermeket, ezekből újszülöttet és anyát 999-et. Az összes látogatások száma 4339. Elhalálozott 35 gyermek.

Szövetségünk anyagi, illetve természetbeni segélyben is részesítette a szegénysorsu családokat, első sorban azokat, ahol csecsemők voltak.

Végül a munkanélküliek segélyezését szolgáló városi akcióról és az egyesület halottairól számolt be a titkári jelentés.

SELECT MOZGÓ

Az élet katonái

Izgalmas, érdekesítő film,
rendkívül érdekes felvételekkel.
— Nem háborús film!

Fő szerepekben:

Richard Dix és Dorothy Jordan.

Madár az üvegbura alatt

Egy kolozsvári elegáns üvegüzlet kirakátaban a diszes porcellánok, apró csecsebecsék között kettős üvegbura áll. Az alsó alatt egy madár szomorkodik, a két bura közötti vízben pedig aranyhalak uszkálnak. Fürge, ügyesen siklanak a madár körül, de az egy tekintetre sem méltatja igyekezetüket. Összehúzóda, felborzolt tollal gubbaszt a bura alatt. Erdő, mező zöldje helyett mindig vizet kell látnia, vizet, amitől reszket, halakat, amelyek olyan mások, mint ő, vagy társai, a levegő szabad polgárai.

— Mondd csak kismadár, hogy érzed ott magad?

— Hogy? Ahogy egy ember, ha börtönben ül és látja, hogy a poros, homályos cella-ablaktól visszatér a napsugár, ha hallja a beszűrődő nevetést, zenét, sejti a távoli pezsgő életet és tudja, hogy életfogytiglani rab.

— De te egyszer megint szabad leszel madárka! Kiemelnek az üveg alól és újra nyitva áll előtted erdő, mező, az egész világ. Repülhetsz!

— Nem remélek már semmit. Nagyon, mélyen csalódtam az emberekben. Töleiek, kik felállítják a madáretetőket és úgy mondják, hogy szerettek bennünket, valami nagyot, szépet vártam. Léprecsaltok, megkínzottok. Ez hát a szeretet? Üveg alá teszték, hogy így gyönyörködjete bennünk. Hát lehet, hát tudtok ti emberek gyönyörködni a vergődésben?

Szegény madárka.

— A nappalok még csak eltelnek valahogy. A kirakat előtt jönnek, mennek az emberek, mindig újat látok. Hanem az éjszakák... Oh, azt ti nem értitek. A multkor azt álmodtam, hogy erdőben élek, szabadon, úgy mint régen és repülök, csicsergő, vidám repüléssel. Aztán egy nagy koppanást éreztem és felébredtem. A fejemet, a szárnyaimat ütöttem bele az üveg oldalába.

— A multkor rendezték a kirakatot, kinyitották a külső nagy ajtót s hallottam egy elszálló madársereg énekét. Ugy fájt a szívem! Oh, meglátod, megöl a vágy. Ti nem hiszitek, hogy a madarak is tudnak szenvedni, pedig nekünk is van szívünk, célunk, nekünk is vannak vágyaink...

— Kismadár, ha arra gondolsz, hogy mégis, valami csoda következtében szabad leszel, mit érezel?

— Ugyanazt, amit hosszas, idegen országok fölött, tengereken át repülő madár, amikor megpillantja az első biztos szírt a hazai partokon. De ezt te megint nem érted. Ha mégis szabad lennék, — amit mondom, nem hiszek, — elköltözöm innen, valahová messze, idegenbe, itt már nincs bizalmam senkihez.

— Hová költöznél kismadár? Az hiszed, hogy máshol jobb talán? Nézd ott körülöttem azokat a finom kínai porcellán-vázákat, tudod, ahonnan azok származnak, ott most csúnya háború van. Ott te vizet sem kapnál kismadár, ott minden csupa vér, ott nem szeretnek senkit és semmit sem az emberek. Vagy északra szállsz? Megfagysz. Délre, nyugatra? Nem értik a nyelvedet. Nem fogsz te elmenni madárka, te itthon maradsz. Megbocsátod majd az embereknek ezt a fogságot is, hisz az egész élet csupa megbocsátás. Ezt persze most te nem érted. Hidd el, az emberek sem olyan rosszak, csak sokat szenvedtek és idegesek. Nem tudják, mit csináljanak. Néha nagyon örülnek mindennek, máskor meg még azon is busulnak, hogy nem repülhetnek, mint a madár, oda ahová akarnak. Ha nem is vagyunk üvegbura alatt, de hidd el, mi is rabok vagyunk. Sok mindennek a rabjai.

— En bizom a te kiszabadulásodban, madárka! Hiszem, hogy tudsz, hogy fogsz még repülni. A vágyaid erősségében bizom. Hanem, ha majd szabad leszel, az első virágos, illatos hajnalon repülj az ablakomra és ott énekelj el mámoros örömhimnuszod, hogy én is halljam...

Bajzó Erzsébet.

VERGILIUS:

„GEORGICA“

—ja Szabó András igazgató-tanár kitűnő fordításában megjelent. — Kapható a

MINERVA Rt.

könyvesboltjában Cluj—Kolozsvár, str. Regina Maria 1 sz. — Ára 60.— Lei.

Hogy a legyeket teljesen kiirtsa permetezzen

FLIT

Letartóztatták Bismarck volt államtitkárt, a vaskancellár unokáját

Goebbels kijelentette, hogy a német kormány nem hajlandó senkivel megosztani a hatalmat

Ausztriában merényletet követtek el egy Heimwehr-osztag ellen

(Berlin, június 22.) A Hitler-kormány hosszabb szélesödés után új offenzívát indított, ezúttal nem politikai ellenfelei, hanem elvbáráit ellen.

Hitler az este folyamán hosszabb tárgyalást folytatott Hugenberggel a német nemzeti harci szövetség és a Bismarck ifjusági szervezete felosztatásának ügyéről.

A kancellár utasította az összes birodalmi helytartókat a poroszországihoz hasonló felosztató rendelkezések kiadására.

Letartóztatták Bismarck unokáját.

Bismarck volt államtitkárt, a nagy Bismarck unokáját kihallgatják a betiltott harci szövetség és az ifjusági szervezet ügyeivel kapcsolatban.

A volt államtitkár éjjelkor még nem hagyta el a rendőrfőnökséget.

Bismarck volt államtitkár egyelőre rendőri őrizetben van.

Kihallgatásakor tagadta, hogy tudomással bírt volna arról, hogy a harci front szervezeteiben nagy számmal marxisták helyezkedtek el, akik így akartak igazoló irásokhoz és fegyverekhez jutni.

Goebbels senkivel sem hajlandó megosztani a hatalmat.

Goebbels birodalmi propagandaügyi miniszter Frankfurtban tartott beszédében azt az általános feltűnést keltő kijelentést tette, hogy

a nemzeti szocialisták most már fenntartás nélkül maguknak követelik a hatalom teljességét

s e téren nem fognak ismerni további kompromisszumokat. Hangoztatta, hogy véget fognak vetni az intrikáknak. A német nemzetiek — mondotta Goebbels — úgy viselkednek, mint ha ők adták volna a kormányzáshoz a tömegeket. A jövőben a nemzeti szocialisták nem lesznek tekintettel semmiféle régi megállapodásra. A mai Németország a nemzeti szocializmus Németországa.

„Heil Hitler“ kiáltással rohant bele egy autó egy Heimwehr osztagba.

A schwechati vámnál egy száguldó gépkocsi

beleroht a Heimwehr egyik menetelő osztagának emberei közé,

majd mintha mi sem történt volna, folytatta rohanását. Az osztag meg nem sérült tagjai,

sortűzet adtak a gépkocsi után.

Hét súlyos sebesültet kórházba szállítottak. Az autó utasai Heil Hitler kiáltással robogtak tovább. Az osztrák hatóságok azt hiték, hogy az autó magyarországi, később azonban megállapítást nyert, hogy osztrák gépkocsiról van szó, amelyet sikerült megállítani. Utasait letartóztatták. Az autón ülők tagadnak, de a hatóságok biztosra veszik, hogy ez az eset is beletartozik a politikai merényletek sorozatába.

Roosevelt személyesen akarja munkára serkenteni a londoni konferenciát

(London, június 22.) A Daily Telegraph azt a feltűnést keltő információt közli, hogy Roosevelt arra készül, hogy a londoni konferencia legkritikusabb szakában hirtelen Londonban terem és személyes presztízsével igyekezik az ellentéteket elsimítani. Ha Roosevelt útja nem lesz már aktuális, mert a konferencia idő előtt feloszlik, akkor az Unió elnöke rádiószózatban fordul a világ közvéleményéhez, arra szólítva fel, hogy a világ népei igyekezzenek közös álláspontot elfoglalni. Az „Indianapolis“ nevű cirkáló be van fűtve, hogy minden pillanatban elindulhasson Roosevelttel Amerikából.

(London, június 22.) A francia delegáció

egyre jobban lamszirozza azt a propozícióját, hogy európai valutát létesítsenek, amely különbözö árfolyamu pénzegységek miatti nehézségeket. Anglia ellenszegül a tervnek, mert elfogadása esetén minél előbb vissza kellene térnie a font aranyalapjára.

(Newyork, június 22.) Több lap közlése szerint Hull amerikai államtitkár a világgazdasági konferencián az amerikai delegáció eddigi vezetője, felajánlotta Rooseveltnek külügyi államtitkárságáról való lemondását s távozik a világgazdasági értekezlet delegációjának éléről is. Hull elhatározását az utóbbi napokban a Fehér Házzal támadt differenciái érelték meg.

Szatmár

Ilosvay Lajos, magyarpárti elnök nyilatkozik a magyarság összetartásáról és a kulturális sérelmekről — Egy város, ahonnan a legtöbbben repatriáltak

Tökéletes társadalmi és szellemi közösség az Iparos Otthonban

(Szatmár, június 22.) A hármaskor határ mesgyéjén a nyári napsütésben nyújtózó alföldi városról az első impresszió kellemes. Szatmár képe a mi viszonyaink szerint nagyvárosias. A főtéren, amely arányaiban megközelíti a kolozsvárit, az utóbbi években gyönyörű park épült. Büszke is erre a szatmári román városvezetőségre. A hatalmas román katolikus templom az egész főteret uralja. A dóm előterében görög stílusú oszlopcsarnok áll, amelyet valószínűleg később építettek. Nem messze tőle egy gyönyörű régi ház, itt kötötték meg annak idején a szatmári békét.

A déli órákban a széles járdán és hatalmas parkban népes és színes korzó hullámozik. A tehetősebbek itt mutogatják magukat s mint egy nagy család tagjai beszélnek meg az aktuális pletykákat és kávéházak előtt a napsütésben fűződve kötik az üzleteiket.

A repatriáltak városa.

Az impériumváltozás után az ugynevezett magyar laticiner osztály nagyrésze repatriált Szatmárról. Talán nincs egyetlen város Erdélyben, ha Szatmárt is az erdélyi városok közé soroljuk, ahonnan annyi volt magyar tisztviselő és intellektuális vándorolt volna ki.

Valamikor igen élénk kereskedelme, nagyszerű ipara és élénk forgalma volt Szatmárnak. A környékbeli birtokosokból azonban többen itt maradtak.

Ma a kereskedelem pang, az ipar dögrovásra került és mindenki emberfeletti nehézségekkel küzd. Az elit kereskedőtársadalom legjobbjai beadták a kulcsot, megváltoztak a cégfeliratok és a változott időkkel és konjunkturákkal csak néhány nagy cég tudott megküzdeni. Helyébe az ugynevezett könnyebb-fajsúlyú kereskedelem lépett, határmenti csempészetből élő, s könnyű erkölcsű üzletemberek, akik a korrupció emlein is csak nagy nehézségekkel s a büntető paragrafusok ügyes megkerülésével tudják felszínre tartani magukat.

Mesélik, hogy az Avas-hegység és erdőség utvesztőin éjszakánként hogyan csempészik át a selymet, külföldi szövetet és más árut és hogyan viszik ki innen a marhákat. Esetleg szélyes foglalkozás, bizony sokan ott hagyták a fogukat, viszont sokan tekintélyes vagyont is szereztek.

Akik nem tudtak asszimilálódni.

Szatmáron láttam először tömegesen a Galiciából annakidején elmenekült zsidókat. Még ma is pájesszel és kaftánban járnak, fejükön nyulászós kalap, arcuk sápadt, szakálluk borostás. Az arcuk ijedt, s a félelemnek örök bizonytalansága látszik tekintetükön és minden mozdulatukon. Evtizedek óta laknak már Szatmáron, de mégis külön kaszt ez, a régi zsidóság csak üzletileg érintkezik velük, de társaséletükbe nem engedik be őket. Ezek az ijedt arcú emberek még a főtéri járdákra sem merészkednek fel. Hihetetlen igénytelenséggel és nélkülözések közt élnek s külön szint jelentenek Szatmár életében.

Nyilatkozik Ilosvay elnök.

A szatmári magyarság, habár a tömeges repatriálás következtében ereje meggyöngyült, kitart régi hagyományai mellett. Minden hatósági és politikai törekvés odairányul, hogy a magyar társadalomnak az egységét megbontsa, azt szétválassza és darabokra törje. Ezek a kísérletek azonban eddig kevés eredményt mutatnak fel.

Felkerestük otthonában Ilosvay Lajos

apátkanonokot, a Magyar Párt szatmári tagozatának az elnökét, akit mindenki szeret és becsül. Nem szívesen nyilatkozik, csak inkább elbeszélget a szatmári dolgokról:

— Az ittélő magyarság hűségesen kitart a Magyar Párt programja mellett. Egy kicsit szeret ellenzékieskedni, de mikor a magyar egységről vagy választásról van szó, mikor a magyarságnak meg kell mutatnia az erejét, egy táborban van s a renegátokat kiközösíti a kebeléből. Különösen a falvakban élő magyarság csorbitatlan hiva a Magyar Pártnak. Megtörik és fiasít szened itt a román és sváb propaganda. Pedig ebben bőségesen van részünk.

— Nagy sérelmei vannak az egyházaknak és az iskoláknak — mondotta tovább. Hiába sürgetjük a mai városvezetőséget, hogy a városi taxák kulturális és iskolai célokra szánt 14 százalékából mi is megfelelő arányban részesüljünk. Megtettünk mi mindent, de eddig

egyetlen bani támogatásban és segélyezésben nem volt részünk.

Ilosvay elnök elővesz az íróasztala fiókjából egy rendeletet, s abból magyarázza tovább:

— Már a múlt évi költségvetésből kilencszáz ezer lej volt előirányozva kulturális célokra. A bizottságnak, amely ezt az összeget szétosztja, az elnöke a primár és előadója a tanfelügyelő. Az egész összeget a román iskolák céljaira foglalták le.

Szomorúan emlékezik meg a szatmári katolikus gimnáziumról.

— Nyolcszáz növendéke volt és mégis becsüdtették az iskolát, sőt még az épületet is elvették...

Mikor látja, hogy a szavait jegyzem, kezét felemeli és tiltó mozdulatot tesz.

— Nem akarok nyilatkozni. Csöndes, békés természetű ember vagyok s ha az itteni viszonyokról alapos tájékozódást akar szerezni, akkor keresse fel Figus Albertet. Ő mindent tud, ő a Magyar Párt itteni tagozatának az ügyvezető alelnöke.

Figus Albert érdekes ember. Valamikor tisztviselő volt, ma újságíró és politikus. Józán és tiszta szemmel számol a szatmári magyarság helyzetével. Látta azt, hogy a ma-

gyarság sorai megritkultak, a hivatalnokosztály vagy kivándorolt, vagy teljesen szétzúllott, éppen azért a szatmári iparosság megszervezésére helyezte a súlyt. El lehet mondani, hogy Szatmáron ma mindenféle kulturális és politikai ügyet az ott élő iparosság intéz. Ez érthető és indokolt, mert még ma is kétezer iparos él itt együtt. Hiába vették el a magyar iparosságtól az ipartestület vezetését és székházát, még ma is áll az Iparos-otthon, ahol Szatmár iparosai összejönnek és ahonnan irányítanak mindenféle kulturális, társadalmi és kisebbségpolitikai megmozdulást. Figus Albert rámutat a szatmári iparosság erejére, elvezet az otthonba, megmutatja az impozáns épületet és elmondja, hogy minden héten felolvasásokat, hangversenyeket, kulturális előadásokat tartanak itt.

— Szatmáron a magyarság kebelében megszünt a régi kasztrendszerű tagozódás — mondja Figus. Ha az Iparos-otthonban kulturális előadást, vagy hangversenyt tartunk, a szatmári magyarság minden rétege képviselve van a megjelentek között. Nagyszerű dalegyüttesünk van, az iparosifjak zenei kiképzésben részesülnek, az iparos zenekar klasszikusokat játszik. Minden célunk az, hogy az itteni iparosifjúságot műveljük, kiképezzük. Még arra is megtanítjuk őket, hogyan kell jótársaságban mozogni, miről kell beszélni s ma már értjük azt, hogy az iparosifjúságunk bálok alkalmával együtt mulat és táncol a legjobb társaságok leányaival. Így aztán olyan szellemi és társadalmi közösség jött létre, ami az itt élő magyarságnak a legfőbb ereje.

Szép és meghatározó az a munka, amelyet Figus Albert és néhány társa a szatmári magyar iparosság körében végzett. Szatmáron a szó nemesebb értelmében valószínűleg meg azt a kisebbségi demokráciát, amelyre a mai időkben valóban szükség van. Nincs itt ma már ur, kereskedő és iparos, itt csak kisebbségi sorban élő magyarok vannak, akik együtt élnek, együtt dolgoznak, egymáson segítenek s egy olyan szép népkisebbségi közösséget teremtettek meg, amelyre méltán lehet büszke az egész szatmári magyar társadalom.

Olajos Domokos.

BEKÜLDÖTT HIREK

Nyugdíjasok figyelmébe! Vasárnap, folyó hó 25-én délelőtt 10 órakor egyetünkben Piata Cuza Voda 2. szám alatt (Bocskey tér) gyűlést tartunk. Pop Valér, elnök.

Meghívó. Az Erdélyi Múzeum Egylet Orvostudományi Szakosztálya folyó hó 25-én, vasárnap déli 12 órakor a Magyar Zenekonzervatórium dísztermében, (Str. Iuliu Maniu No. 9.) ünnepi ülést tart, dr. Patáky Jenő orvosi működésének 50. évfordulója alkalmából. Beszédet mond: dr. Szigethy Imre.

Könyvnapi kiadványokkal

olcsó áron

gazdagítsa könyvtárát !!

Petőfi:	Összes költeményei — — —	Lei 120•—
Babits:	Versek — — — — —	Lei 120•—
Földi:	Névtelen katona — — — —	Lei 90•—
Mikszáth:	Nosztii fiu esete Tóth Marival	Lei 90•—
Móricz:	Forr a bor — — — — —	Lei 60•—
Móricz:	Rokonok — — — — —	Lei 60•—
Földi:	Isten országa felé — — — —	Lei 60•—
Földi:	Meztelen ember — — — —	Lei 60•—
Szinyai:	Nincs feltámadás — — — —	Lei 60•—
Szomorj:	Gyuri — — — — —	Lei 60•—
Zilahy:	A lélek kialszik — — — —	Lei 60•—
Földi:	Szahara (3 kötet) — — — —	Lei 180•—
Vándor:	Andrea a nap — — — — —	Lei 90•—
Katona:	Bánk bán — — — — —	Lei 42•—

Vidékieknek is a pénz és 10 lej portó előzetes be-
küldése esetén azonnal
szállítja a

Keleti Újság

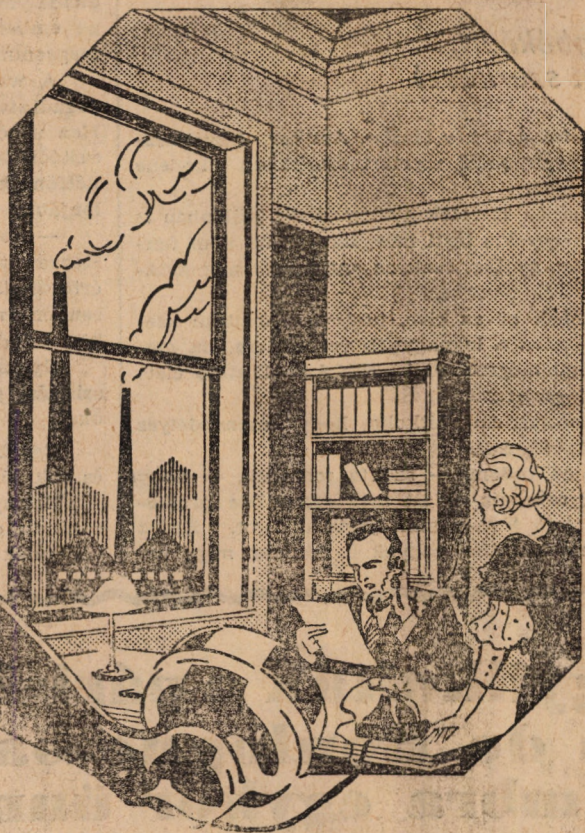
kiadóhivatala, Cluj-Kvár,
Strada Baron L. Pop (volt
Brassai ucca) 5. sz. alatt.

**Siessen megvenni,
míg a készlet tart!**

Mielőtt szabadságra menne, állapítsa meg az órát, amikor irodáját telefonon felhívja

A Telefon-Társaság különleges munkálatokat hajtott végre és minden szükséges intézkedést megtett, hogy a fürdőhelyek jó telefonszolgálatát biztosítsa.

Szabadságának a tartama attól függ, hogyan dolgozik irodája az Ön távollétében. Üzletei nem szenvednek, — minden távolság dacára, amely Önt irodájától elválasztja, — ha azokat, akik Önt helyettesítik, személyesen irányíthatja, ha naponta érintkezik velük. A telefon mindezt lehetővé teszi. Hála e csodálatos berendezésnek, folytathatja tevékenységét ugyanakkor, amikor a tenger szépségét csodálja, vagy a friss hegyi levegőt szivja. Hogy ne telefonáljon hiába, hogy bizonyos legyen afelől, hogy valakit az irodában talál, aki Önnek felelhet, állapítsa meg előre az órát, amikor távolléte alatt irodáját felhívja.

Néhány fürdő- és nyaralóhely telefoni tarifája:

Balcic — Bukarest	60. —	lei 3 perc 8-21 óra között
Constantza	60. —	" " " " " "
Sinaia	40. —	" " " " " "
Sovata	60. —	" " " " " "
Băile Herculane	60. —	" " " " " "
Călimănești	60. —	" " " " " "

SOCIETATEA ANONIMĂ
ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Botránypör támadt Kun Andor 120,000 lejes váltója miatt

**A hirhedt feketeszesz azt állítja, hogy ügyvédje
szabadlábrahelyezését garantálta a váltó ellenében**

Tanui közül azonban senki sem jelent meg a tárgyaláson

(Kolozsvár, június 22.) Közismert egyén állott csütörtökön vádlotti minőségben a kolozsvári törvényszék IV. szekciójában. Kun Andor a feketeszesz-pernek hirhedt főhőse, aki mint ismeretes, első letartóztatottja volt a nagy elánnal megindult vizsgálatnak, de még mindig nem került bíróság elé. Jelenlegi ügyének is csak annyi összefüggése van a feketeszesz-perrel, hogy egy kolozsvári ügyvéd, aki annakidején a védelmét látta el s vállalkozott arra, hogy kiszabadítja a vizsgálati fogságból, beperelte rágalmozásért. Ez a rágalmozási ügy olyan természetű, amilyenre nem igen volt még példa sem a kolozsvári, sem pedig az ország más törvényszékein.

Kun Andor vizsgálati fogságának idején, miután készpénzben nagyobb összegeket adott át az illető ügyvédnek,

egy 120.000 lej értékű megbízható kezesektől aláírt váltót is rendelkezésére bocsátott az ügyvédnek a felmerülő költségek fedezésére.

Kiszabadulása után Kun Andor a váltót nem fizette ki és azzal védekezett, hogy az ügyvéd nem teljesítette a magára vállalt kötelezettségeket és így nincs joga a százhuszezer lejt követelni. Az ügyvéd peresítette a váltót s a váltókereset ellen Kun Andor kifogásokat támasztott. Ezek a kifogások alkotják az alapját az ügyvéd által ellene indított rágalmozási pernek.

Kun Andor a törvényszékhez beadott okiratban előadta, hogy az illető ügyvéd a százhuszezer lejes váltót arra a célra vette át, tole, hogy

annak felhasználásával keresztül viszi szabadlábra helyezését.

Az ügyvéd, — amint mondta, — nagyon jó összeköttetésekkel rendelkezik bírósági körökben s valójában megvesztegetésre célzott.

Kun Andornak nemcsak ez az egy ügy-

védje volt. Többen látták el védelmét. A többi ügyvéd, akiknek tudomására hozta, hogy kollégájuknak milyen célra kellett pénzt adnia, felvilágosította, hogy teljesen lehetetlen ilyen módon kivinni szabadlábrahelyezését s hogy a pénz bizonyára nem azokhoz kerül, akiket az ügyvéd említett.

És valóban a ügyvéd közbenjárása, aki a 120.000 lejes váltó mellett körülbelül 80.000 lejt kapott készpénzben, nem hozott eredményt.

Ezeket adta elő Kun Andor a peresített váltó elleni kifogásaiban s a beadvány, amelyet Kun Andoron kívül azok is aláírtak, akik annakidején mint kezesek szerepeltek váltóján, természetesen rendkívüli meglepetést keltett a törvényszék előtt, nem igen fordulván elő még hasonló eset, amikor egy ügyvéd ilyen célra vegyen fel pénzt ügyfelétől.

Az ügyvéd Kun Andort beadványa miatt rágalmozásért beperelte, valótlanak minősítve összes állításait. Szerinte a váltó ügyvédi honoráriuma biztosítására szolgált s szó sem volt azokról a körülményekről, amelyeket Kun Andor felemlített kifogásaiban.

A törvényszék már többször kitűzte az ügyben a tárgyalást s helyet adott Kun Andor bizonyítási eljárás elrendelésére vonatkozó kérésének. Kun Andor egy egész sereg tanuval vállalta annak igazolását, hogy mind az igaz, amit az ügyvéd állított.

A tanuk között hat ügyvéd is szerepelt,

akik annakidején, amikor a váltót átadta, értesültek a delogról s Kun Andor szerint rögtön azt állították, hogy kollégájuk hamis jogcímen veszi fel tőle a pénzösszegeket. Tanuként idézték meg a váltón szereplő kezeseket, akik Kun Andor szerint ismerik az ügy minden fázisát s bizonyíthatják, hogy milyen célra vette át az ügyvéd a pénzt.

A csütörtöki tárgyaláson megjelent Kun Andor, a vádlott és a feljelentő ügyvéd, a ta-

nuk azonban mindannyian hiányoztak s így a törvényszéknek el kellett halasztania a tárgyalást.

A feljelentő ügyvéd az ügyre vonatkozólag kijelentette munkatársunknak, hogy Kun Andor összes állításai szemszedett valótlan-ságok s tekintve, hogy a rágalmozás súlyosan érintik őt, minden erejével harcolni fog, hogy Kun Andor minél nagyobb büntetést kapjon.

Kun Andor ezzel szemben bizik a maga igazában.

— Ebben a perben egzisztenciáról van szó.

Vagy ellenfelem veszti el ügyvédi diplomáját, vagy pedig én kerülök börtönbe.

Allításaimat annyi tanuval tudom igazolni, hogy remélem az előbbi eset bekövetkezését.

Az ügyben nehéz állást foglalni. Csak a törvényszéki ítélet fogja majd eldönteni, hogy melyik részen van az igazság.

Erdélyi ember lett a debreceni egyetem új rektora

(Debrecen, június 22.) Most történt a Tisza István tudományegyetemen a rektorválasztás. A jövő év rektorául egyhangulag dr. Varga Zsigmond hittudománykari professzort választották meg.

Dr. Varga Zsigmond 1886-ban született Maros-Décsen, Erdélyben. Középiskoláit a nagyenyedi Bethlen kollégiumban végezte, teológiai tanulmányait a kolozsvári ref. theol. fakultáson hallgatta. Külföldi egyetemeit Berlinben, Genfben és Utrechtben látogatta. Ugyanott orientalista tanulmányokat is folytatott kitűnő szakemberek vezetése alatt. 1911-ben Kolozsvárt teológiai magántanárságot s a budapesti tudományegyetemen a sémi nyelvészetből doktorátust szerzett. 1913-ban a kolozsvári teológiai fakultás docense lett, majd ugyanazon év szeptemberében a debreceni kollégium nagykönyvtárához került, amelynek azóta állandó öre, illetőleg 1920-tól kezdve igazgatója. Az egyetem megnyitásával egyidejűleg 1914-ben az egyetem hittudományi karával párhuzamosan működő lelkészképző intézet tanára lett, ahonnan 1921 júniusában az egyetem hittudományi karára hívták meg a vallástörténet nyilvános, rendes tanárának.

Dr. Varga Zsigmond új tisztségét szeptemberben foglalja el.

Hogyan él Amerika első asszonya a Fehér Házban

Beszélgetés Rooseveltnével, aki rajong a világbékeért, kerüli a formaságokat és üres óráiban gyermeklapot szerkeszt

(Washington, június hó.)

Mióta Franklin Delano Roosevelt, az amerikai Egyesült Államok elnöke lett, egész Amerikát foglalkoztatja a kérdés, hogy abból a bámulatos politikai aktivitásból, amelyet nem igen tételeztek volna föl az új elnökről, mennyi irandó — Mrs. Roosevelt javára. Egy nagy bécsi lap newyorki levelezőjének sikerült nemrég beszélgetést folytatnia az elnök feleségével és ez a beszélgetés érdekesen világítja meg a világ legnagyobb hatalmasságának segítő- és élettársát.

Anna Eleanor Roosevelt, korunk egyik legérdekesebb asszonya. Ő maga is született Roosevelt, az egykori elnök, a nagy és népszerű Teddy unokahuga s ilyenformán távoli rokona férjének, a mai elnöknek. Anyja korán meghalt s az árva leány részint Londonban, részint Párisban nevelkedett. Az Egyesült Államok szociálpolitikai mozgalmában két évtizede tevékeny részt vesz, bár vezető szerepet sohasem játszott.

— Már fiatal leánykoromban érdekelték a közügyek, — mondotta Mrs. Roosevelt. — Egész családkunk a közjótékonykodás szolgálatában állt. Nagypám sokat tett Newyorkért. Amikor azonban tizenhétéves lettem, ráeszméltem, hogy új utakon kell ezután haladnunk. Rájöttem, hogy nem szabadna olyan állapotokat tűrni, amelyeken jótékonykodással kell segíteni, meg kell változtatni ezeket az állapotokat. Ez a megismerés vezetett engem a szociálpolitikai tevékenykedés útjára és ez a tevékenység keltette föl érdeklődésemet az állami és nemzetközi kérdések iránt. Sokat utaztam, megtanultam, hogy alapjában véve mindenütt ugyanazok a problémák vannak, csak árnyalatokban különböznek egymástól. Noha korán megértettem, hogy aáros szociális állapotok megváltoztatása új politikai rendszabályokat is követel, a női választójogért folytatott harcban sohasem vettem aktív részt. Férjem sokkal hamarabb sikraszállt a nők választójogáért, mint én. Korán férjhezmentem és házasságom első tíz esztendejében hat gyermekem született. Az ő nevelésük igen sok munkát adott.

Mrs. Roosevelt gyermeknevelési és pedagógiai elveit a gyakorlatban és szélesebb körben is kipróbálta. Mint tanítónő tevékenykedett egy leányiskolában, sőt mint ipari szervező erő is szép eredményeket ért el egy butorgyárban. Ezt a tevékenységet mindaddig folytatta, amíg be nem kellett vonulnia a Fehér Házba. Továbbra is szerkesztője azonban egy gyermekfolyóirathnak.

Amikor a férje gyermekbénulásban megbetegedett s egyik lábára békült, Rooseveltné nem vesztette el lelkierejét, hosszú ideig kizáróan férje ápolásának szentelte minden percét.

Rooseveltné sohasem szerette a szertartásos formaságokat és mint az elnök felesége, nem változott meg ebben a tekintetben sem. Kevéssel azelőtt, hogy Roosevelt bevonult a Fehér Házba, meghalt a személyi titkárnőjének az édesanyja, Rooseveltné minden társadalmi meghívást nyomban lemondott és elkísérte titkárnőjét Bostonba a temetésre. Nem sokkal férje beiktatása után egy volt tanítványa férjhezment. Rooseveltné nyomban Newyorkba repült, hogy tanuskodjék a házasságkötésnél. A menyasszonyos ház előtt rendőrkordonnal találta magát szemben.

— Miért vannak itt ezek a rendőrök? — kérdezte csodálkozva.

— Az ön védelmére, asszonyom, — hangzott a válasz.

— Nincs szükségem semmi védelemre, — mondotta Rooseveltné, — távozzanak valamennyien!

Amikor, mint a Fehér Ház jövődó urnője, hivatalos látogatást tett Hoover leköszönt elnök feleségénél, nem volt hajlandó az állami autóra ülni, gyalog

tette meg az utat a Fehér Házba. Amikor figyelmeztették, hogy mégis kissé szertartásosabbnak kellene lennie, így válaszolt:

— De mikor én szeretek gyalog járni! Különben is szükségem van egy kis testi mozgásra és ha nem tennek néhány utat gyalog, csak az egészségemnek ártanék vele.

Az elnöknek az az elve, hogy magasállású személyiségek számára a legnagyobb veszedelem, ha me rev elzárkózással megszokad köztük és a lüktető élettel minden kapcsolat...

Mrs. Roosevelt nem titkolja, hogy szenvedélyes harcosa a világbékének.

— Hiszen én tudom, — szokta mondani, — hogy a háború még schasem oldott meg semmiféle problémát, sohasem tett jóvá semmi jogtalanságot. Egész lelkemmel a háború ellen vagyok és hiszem, hogy be-

Meggyilkolták a párisi Bois de Boulogne-ban a bukaresti Alhambra egykor ünnepelt táncosát

A vizsgálat szerint a táncos rabolni ment az erdőbe, de szerencsétlensége egy rablóbandával hozta össze, amely megölte

(Páris, június 22.) Rendkívül titokzatos és bonyodalmas bűneset foglalkoztatja e pillanatban Páris rendőrségét. Páris városerdejében, a csodásan szép Bois de Boulogne-ban játszódott le a véres dráma, amelynek áldozata, a bukaresti Alhambra volt ünnepelt tagja. Egy még ismeretlen tettes, vagy társaság az erdőben agyonlőtte. A holttest mellett azonban egy fegyvert is találtak, egy gumivégű ölmosbotot s ez a felfedezés felelte rejtélyessé tette a gyilkosság ügyét. A bűnügyi hatóságokat elsősorban is az a kérdés foglalkoztatta, kié lehetett ez a bot, amely éppen olyan alkalmas egy emberi élet kioltására, mint a Browning-pisztoly, amelynek golyója a fiatal táncost halálra sebezte.

Blazian Miklós párisi kereskedő egy barátjával beszélgetve sétált a minap a Bois-ban, éppen hazafelé igyekezett lakására, amikor a sétálók hirtelen két éles revolverdörrenésre, majd nyomban utána „segítség!” kiáltásokra lettek figyelmesek. Figyelni kezdték a hang eredetét és meg is pillantották csakhamar a sötétben két autó körvonalait, amelyek látszólag az út szélén vesztegeltek. Mindkét autó reflektorai sötétek voltak s még mielőtt a két férfi elérhette volna őket, hirtelen kigyulladtak a lámpák és most már világosan látni lehetett, hogy

a két autó a legnagyobb sebességgel tovarohan a tetti színhelyről.

Jelzéseiket sem tudták már meglátni. A két férfi nyomban a közeli rendőrszobára sietett s most már egy egész szakasz rendőrrel siettek a segélykiáltások felé. Csakhamar az egyik bokorban rá is találtak egy eszméletlenül fekvő áldozatra, egy súlyosan sérült fiatalemberre. Az ifju súlyos haslövéllel feküdt a bokorban. Egy taxin azonnal kórházba szállították, de

kés eszközökkel kell dolgoznunk a háborús rendszer lebontásán. Az ember minden szellemi erejét erre a problémára kell összpontosítani. Nekünk, asszonyoknak különös kötelességünk van e tekintetben. Még inkább, mint a férfiaknak, arra kell szentelni magunkat, hogy a háború megszüntetésén és egy új, együttműködő világ megszervezésén dolgozzunk, hogy megakadályozzuk a szörnyű és hasztalan áldozatot, a drága emberanyag elpazarlását, a civilizáció értékének megsemmisítését.

A washingtoni újságírók különösen el vannak ragadtatva Mrs. Rooseveltől, mert ő az első a Fehér Ház urnői közül, aki, akár csak az elnök, hetenként sajtóértekezletet tart. A newyorki újságírók minden hétfőn összegyűlnek az elnök feleségének magánszalonjában fesztelen eszmecsere-re.

— Sokat tanulok az újságíróktól, — mondja Rooseveltné, — sok olyasmit hallok tőlük, amit az ő értesülésük nélkül sohasem tudnék meg. Természetesen én is iparkodok nekik újságokkal szolgálni, mert hisz mindennek az alapja a kölcsönösség.

Gyakran meghívja az újságírókat ebédre, vagy színházi páholyába, valósággal barátnőinek tekinti őket.

Egyébként a zenét is kultiválják a Fehér Házban és sok jó könyvet olvasnak.

Bizonyos, hogy Roosevelt elnök sikeres kormányzásának egyik titka szerencsés házassága, amely távoli unokahugához, Anna Eleanor Roosevelthez fűz.

litották, de

még az autóban belehealt súlyos sérülésébe,

anélkül, hogy csak egy pillanatra is magához tért volna.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az áldozat a 28 éves El. Posnaniu-val azonos, román állampolgár s Párisban a Rue de Bruyere-n volt állandó lakása. Posnaniu korábban egy igen jömeneteli bár tulajdonosa volt, maga is a jobbmódú emberek közé számított, de később az üzlet visszahanyatlott, vállalkozása tönkrement s Posnaniu ismét visszatért régi nagy sikerei színhelyére, a bukaresti Alhambrába, ahol mint táncos kereste kenyerét. Nemsokára ismét Párisban van azonban.

Mint említettük, a bűnesetet legfőképpen az teszi rejtélyessé, hogy

az áldozat mellett egy ütőfegyvert találtak, míg Posnaniu halálát — haslövés okozta.

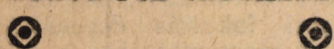
A nyomozó hatóságok szerint az ölmosbot feltalálása két körülményre enged következtetni. Az egyik feltevés amellel szól, hogy a tettesek ketten voltak, akik közül egyiknek a kezében revolver, a másikéban pedig ez a bot lehetett. A lövés és az ezt követő segélykiáltások zaja után a tettesek megpillantva a két sétáló embert az erdőben, eszeveszetten elmenekültek, otthagyva a botot a gyilkosság színhelyén. Ez a feltevés, bármennyire is lehetséges, mégsem valószínű.

A másik vélemény az, hogy a gumibot éppen Posnaniué volt, aki — s ez a feltevés a látszat szerint valószínűbb is — az utóbbi időben igen nyomasztó anyagi gondokkal küzdött s azért sétált ezzel a bottal az erdőben, mert — rabolni akart, meg akart támadni valaki gyanútlan sétálót, akinél pénz sejtett s e portyázása közben éppen egy hasonló szándékkal itt tartózkodó társaságtól ő esett áldozatul.

A rendőrség már kihallgatta a meggyilkolt táncos társaságának több tagját, de a rejtélyes bűnesetre eddig még képtelen volt világosságot deríteni s vajjon ki tudja, sikerül-e egyáltalán megoldani a román táncos meggyilkolásának rejtélyét.

* Román, angol, francia, német, magyar, olasz, csehszlovák, szerb, horvát fordítások, (levelek, tudományos, műszaki stb. munkák) gépbetűtípus, másolás, sokszorosítás dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului 24.

MERA & COMP. AUTOBUSZ VÁLLALAT

Kényelmes és pontos utazás !!

I. járat INDUL KOLOZSVÁRRÓL 6:00 órákor

ÉRKEZIK SZATMÁRRA 12:15 órákor

II. járat INDUL KOLOZSVÁRRÓL 14:00 órákor

ÉRKEZIK SZATMÁRRA 20:15 órákor

U J K O C S I K !

Indulás
Kolozsvárról a főposta melletti autobus állomástól.

1933 június 22-től
mindennap KÉTSZER indít KÖZVELENI járatot az eddigi
egy járat helyett
Kolozsvár-Dés-Nagysomkut-Szatmár
között

HIREK

A szezon különleges eseménye!

ROYAL MOZGÓ
MA PÉNTEKEN

„Szerelmeskedés“

(Liebelel) Schnitzler Artur világhírű műve filmen
Magda Schneider, Olga Tschehova, Willy Eich-
berg, Paul Hörbiger, Paul Otto, Luise Ullrich

— Vaida a királynál. Bukarestből jelentik: Vaida miniszterelnök tegnap kihallgatáson volt a királynál, akinek jelentést tett a londoni konferenciáról érkezett hírekről. A londoni konferencián résztvevő román delegáció egyébként a helyén marad, további intézkedésig, Tilea alminiszter azonban egyelőre elhalasztotta londoni útját.

— Katonai repülőgép ment el Miklós herceg után. Bukarestből jelentik: Ma reggel egy katonai repülőgép indult el Bukarestből Prágába azzal a rendeltetéssel, hogy hazahozza Miklós királyi herceget. A herceg tudvalegyen Párisból Strassburgon át Prágába repült, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták és tisztelgetésre a csehszlovák kormány több tagja is megjelent érkezésekor. Miklós herceg rövid időre jön az országba a király meglátogatására, azután visszautazik külföldre, hogy folytassa tanulmányútját. Miklós herceg kíséretében van Opris kapitány, a király pilótája.

— A kormány gazdasági delegációja foglalkozott a gabonaértékesítés kérdésével. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági delegációja szerdán délután 5 órakor ülést tartott Vaida elnökletével az ipar és kereskedelmi minisztériumban. Az ülésen a gabonaértékesítés problémájával foglalkoztak. Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter ismertette a helyzetet és a terméskilátásokat az előadta a buzaárak megállapítására és az értékesítésre vonatkozó terveket. Hosszabb vita indult meg a kérdés körül, amit nem is fejeztek be és ma este folytatják.

— Amerikát kielégíti a román adósságrendező javaslat. Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány értesítette Románia, Csehszlovákia és Lettország kormányait, hogy az adósságrendezés felajánlott formájához a maga részéről is hozzájárul.

Az ipar és tudomány szakembereihez: Minden magyar, német, francia, angol, folyóirat és könyv eredeti kiadói áron Lepagenál Kvár. Lepagehoz küldje a díjat, hivatalos kurzuson lejbe. A lapot közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagetől Kvár.

— Iorga népegyetemén július 15-én kezdődnek meg az előadások. A Valeni de Munteban működő „Iorga Miklós népegyetem”-en július 15-től augusztus 15-ig tartják meg az ide előadásokat. Az előadások ideje alatt ebben az évben is, mint az előzőben, a fiú és leányhallgatók részére külön kantine és otthon áll rendelkezésre. A tanfolyam végeztével kirándulást rendeznek Olaszországba. A népegyetemre a következő címre lehet jelentkezni: Universitatea Populară Nicolae Iorga, București, Boulevardul Schitr Magureanu I. sz., ahol a tanfolyam titkársága működik.

— Háromnapi alvás után meghalt a Lehel uccai öngyilkos nő. Néhány nappal ezelőtt jelentették, hogy Bogdán Julia 51 éves Lehel uccai nő ismeretlen méreggel megmérgezte magát és a mentők eszméletlen állapotban szállították be a kolozsvári belgyógyászati klinikára. Az orvosok legodaadóbb igyekezete ellenére, az életunt asszonyt nem lehetett eszméletre téríteni és közel háromnapi alvás után, ahélkül, hogy egy pillanatra is magához tért volna, kiszenvedett. A kezelőorvosok véleménye szerint valószínűleg nagy mennyiségű morfiomot ivott. Holttestét beszállították a klinika bonetani intézetébe annak megállapítására, hogy mivel követte el tettét.

— Kitelepitik a vacarestii fogházat. Bukarestből jelentik: Popovici igazságügyminiszter megbízását folytató Dobrescu főpolgármesterrel, a vacarestii fogház kitelepitéséről. A miniszternek terve az elavult és a higiéniai követelményeknek nem megfelelő fogház helyett nagy, modern fogház építése a fővárosnak egy másik helyén.

— Uj kolozsvári adófőnökök. A népes és leginkább az iparosokat és gazdákat magába foglaló II. adókerület élére Munteanu Vladimir személyében új főnököt neveztek ki. Munteanu külföldön végzett, de a helyi kereskedelmi és ipari viszonyokat alaposan ismeri és így megértő eljárására számít az érdekelt közönség. — A III. adóhivatal főnökévé Pop Emilt nevezték ki, aki már az új törvénynak megfelelő főiskolai végzettséggel rendelkezik és sikeresen tette le a perceptori vizsgát.

— Megszüntetik az ostromállapotot. Bukarestből jelentik: Az Adeverul szerint a kormány gazdasági bizottságának tegnapi ülésén szóba került az ostromállapot megszüntetésének kérdése is. Megállapították, hogy az atmoszféra teljesen nyugodt és az ostromállapot megszüntetése indokoltnak látszik. Végleges döntést valószínűleg a legközelebbi minisztertanács fog hozni.

— Akciónista-mozgalom vadászattal egybekötve. A Dimineața szerint az akciónisták, vagyis azok, akik tavaly Maniu Gyulát Badacsonyban felkeresték és arra kérték, térjen vissza a párt élére, 23-án Szovátán értekezletet tartanak. Az értekezletet vadászattal fűzik egybe. Az Adeverul megbízható forrásból úgy értesül, hogy Maniu Gyulának semmi tudomása nem volt az akciónisták szovátai vadászatról. Maniu távol tartja magát a belpolitikától.

Ma

Péntek,
június 23.
Zoltán
napja

Könyvtárak és muzeumok nyitva: Egyetemi- és EME könyvtár: d. e. 8-1, d. u. 3-8. Az Egyetemi Könyvtár népkönyvtára: d. u. 3-9. Archeológiai Múzeum: EME-, érem-, régiség- és képtára, Cioflec-képtár: d. e. 9-1. Botanikus-kert, Botanikai Múzeum, EME-növénytár: d. u. 2-3. EKE-, Ereklie Múzeum: d. e. 9-1. „Museum Ethnografic”: d. e. 9-1, d. u. 3-6.

Dácia (Szinkör-mozgó): Marathoni futó. — Royal: Szerelmeskedés (Magda Schneider, Olga Tschova, Paul Hörbiger). — Select: Az élet katonái (Richard Dix, Dorothy Jordan). — Edison: I. Egi titánok (Conrad Nagel). II. Paradicsomi éjszakák (Anny Ondra). — Uránia: Razzia Párisban. — Carmen: Rabszolgakirálynő (Bereghi Oszkár, Korda Mária). — Opera-mozgó: Edesanyám (A fájdalom háza).

Inspekciós gyógyszerárak: Dr. Hintz (Főter), Halász (Hunyadi tér), Diana (Jókai ucca), Flohr (Ferdinánd király ut).

— Borzalmasan megcsontított holttestet találtak Eled mellett. Nagyváradról jelentik: Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság áldozatára bukkant az Eledtől alig három kilométerre fekvő alsólugosi erdő mélyén az erdőkerülő. A holttestet csak egy szürke nadrág volt, felső kabátja hiányzott, inge teljesen szétmárcangolt állapotban borította már-már teljesen oszlásnak indult testét. Nem messze tőle egy zöld kalap és egy sátabotot találtak. Az esetet az erdőkerülő azonnal jelentette a csendőrségnek, ahonnan telefonon értesítették a nagyvárad ügyészséget. A hatósági vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a borzalmasan megcsontított holttest mintegy 6-8 hete heverhet az erdőben, miközben a vadállatok arcát és felsőtestét majdnem teljesen összemárcangolták. Megállapítást nyert az is, hogy a szerencsétlen áldozat koponyája két helyen be volt szakítva és testét megcsontították. A jelek gyilkosságra vallanak és az eset feltűnően hasonlít a még mindig felderítetlen szőlőhegyi gyilkossághoz, mely alkalommal Jambor Imre, székely legény, esett áldozatul a kegyetlen gyilkosoknak. Ugy oldalbordái, mint csontjai több helyen el voltak törve és az egyik lábát is többől lemetszették. A holttestet beszállították a nagyvárad bonetani intézetbe, ahol majd tüzetesebb vizsgálatnak vetik alá a borzalmasan megcsontított holttestet. A nagyvárad rendőrség a megyei csendőrséggel együtt széleskörű nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítésére. Altalában a hatóságok feltevése szerint több mint valószínű, hogy a borzalmas gyilkosságot cigányok követték el.

A londoni sajtó alaptalannak mondja Ottó trónfoglalásának hírét

(Budapest, június 22.) Londoni lapok foglalkoznak az osztrák-magyar monarchia visszaállításának kérdésével és megjegyzik, hogy az csakis a négyhatalmi szerződés keretén belül történhet meg, viszont a szerződés még ratifikálatlan.

Foglalkoznak a lapok Habsburg Ottó trónra kerülésének tervével is és azt mondják, hogy az ebben az ügyben elterjedt hírek teljesen alaptalanok. Ha van is valami alapjuk, azt bizonyára Rómából röpitették világgá.

— Akire Ottó feltétlenül hallgat — írják Zitával kapcsolatban —, az a személyiség sokkal körültekintőbb annál, semhogy Ottót ilyen merész és kétes sikerű vállalkozásokba akarná belevinni, annál is inkább, mivel Zita tisztán látja, hogy a Gömbös uralma alatt minden ilyenirányú törekvése felesleges és hiába való lenne.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült, gyakori fejfájásban szenvedőknek biztos gyógyulást nyújt

A DR. FÖLDES-FÉLE „FERROL” VASLIKÖR.

1/2 literes üveg ára 110 lej gyógyszerárakban. Postán utánvétellel szállítja Dr. Földes laboratórium, Arad

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonoknak, barátoknak, kollégáknak és ismerősöknek, akik felejtethetetlen édesanyánk özv. Gáll Albertné temetésén, megjelenésükkel fájdalmunkat igyekeztek enyhíteni, ezúton mondunk köszönetet Cluj Kolozsvár, 1933 jun. 22. Gáll Irén, Gáll Albert.

— Nyugdíjas gyűlés. Az egyik kolozsvári nyugdíjas egyesület, amelynek vannak magyar tagjai is, gyűlést hívott össze a főter 9. szám alatti ház udvarára, ahol az egyesület egyik vezetőjének irodája volt. A gyűlést eső zavarja meg. A Magyar Párt kolozsvári tagozatának ugyanebben a házban van a párthelyisége s a gyűlés résztvevői tudták, hogy a pártnak nagy terme van, amelynek ajtóit nyitva találták. Az eső elől e terembe menekültek be és ott folytatták gyűlésüket. A Magyar Párt kolozsvári tagozata az esetleges félreértések elkerülése végett szükségesnek tartotta e tényállás közlését, azzal, hogy a gyűlésnek semmiféle összefüggése nem volt és nincsen a Magyar Párttal.

Látta a SERILANA

gyapju-burett-kirakatait?

Ezer anyag közül mégis csak ez a legszebb, legpraktikusabb nyári viselet.

— Tízezer lejt adtak át Udvarhelyen a salfalvi tüzkárosultaknak. Székelyudvarhelyről jelentik: A hétfőn tartott magyarpárti közgyűlésen, amelyen Bethlen György gróf elnök és a parlamenti csoport több tagjai is jelen voltak, átadták a salfalvi tüzkárosultaknak azt a tízezer lejt segélyt, amit a pártközpont szedett össze részükre. A tízezer lejes adomány célja, hogy könnyeket töröljön le a tüzkárosultak családjában.

— Hamis ezerlejesekkel operált. Bukarestből jelentik: A Str. Carolon lévő egyik gyógyszerárba szerdán beállított egy fiatalember és szappant vásárolt. A számlát ezerlejessel fizette. A gyógyszerész észrevette, hogy a bankjegy hamis, rendőrt küldött. Kiderült, hogy a fiatalember néhány környékbeli üzletben már három hamis ezerlejest elhelyezett és nála is találtak öt hamis bankjegyet. Az ifjút letartóztatták, nevét egyelőre a vizsgálat érdekében nem közlik a nyilvánossággal. Bűntársainak már nyomában vannak.

— Rablók támadták meg a tehervonatokat. Bukarestből jelentik: Militari állomáson — a főváros közelében — rablók támadták meg a tehervonatokat. A vasutasokat revolverekkel elriasztották és több kocsit kifosztottak.

— Meghalt az életunt munkás. Annakidején beszámoltunk arról a megrendítő öngyilkossági kísérletről, amelyet Oltean Joan 34 éves munkásember követett el a Dónath ut végén, a Szamos partján. Tettét marószóda oldattal követte el. Beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol ma irtózatos kínok között kiszenvedett.

AKÖZÖNSÉG SZAVA

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Vasvári Pál-uccalak panasza

Fantanele (Vasvári Pál ucca) piactere körül lakó polgárokat mostoha gyermekként kezeli a város. Nem beszélünk az ucca sár- és portengeréről, amely a környéket borítja, aszerint, hogy milyen időjárás van, — mert igényeink odáig nem terjednek, — hogy aszfaltburkolatot kívánjunk és tiszta levegőt, amikor a belváros egyes részeit is sűrű porréteg fedi. De a gödrök betömésére idehordott szemétből áradó szagot már nem lehet kiállani. Egy éve töltögetik a gödröket és a munka még mindig nincs befejezve. A baktériumok milliárdjait termelő szemétdombok egyre növekednek és nyári napokban messzire megfertőzik a levegőt. Ezekből a büzt és szennyet termelő gödröktől pedig alig pár lépésre vannak a környéki házak ablakai, amelyeket egész tavaszon és nyáron nem lehet kinyitni emiatt. Két évvel ezelőtt, amikor megnyitották ezt az uccát, a Zsák uccától mintegy 400 méteres utszakasz keletkezett, amelyre mostanig sem szereltek fel egyetlen villanykörtét sem és az ucca lakossága este a szemétdombokon keresztül kénytelen a sötétben bandukolni. Felhívjuk a város vezetőségét, hogy segítsen már ezen az állapoton, szüntesse meg a szemétfuvarozást és földeltesse el a gödröket, amelyek miatt az ucca lakossága már éppen eleget szenvedett és bár egy-két villanykörtét akasszanak ki azok részére is, akik este kénytelenek járni az uccán.

Dr. Pocol Viktor.

Gödrök a Kalandos-uccába

Tek. Szerkesztő Ur!

Borneo-szigetéről, azaz pardon, a Kővári-telep egy részéről, a Kalandos uccáról akarok egy pár sort írni, mert Borneo-szigetét nyugatibb részének tartom ennek a földnek, mint a Kalandos uccát. Hogy mi van itt esős időben, milyen víz- és sártenger, azt csak mi tudjuk, akik itt lakunk, pedig mi is éppen olyan adófizető polgárok vagyunk, mint a város más részében lakók. Olyan gödrök vannak ebben az uccában, hogy havonként egy autót alig látok elmenni, még a szemetes autó is kikerül bennünket, mert valóságos életveszély itt elmenni egy autóval. Jó volna, ha ellátogatna egy évben egyszer erre felé a polgármester ur, vagy egy városi tanácsos. Egy elkecseregett Kalandos uccai lakó.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

(*) Indig Alfréd hegedüestje. Julius elsején, szombathoz egy hétre kivételes művészi élményben lesz részünk. A külföldön is magas fémjelzésű hegedűművész: Indig Alfréd pazar gazdagságu új, teljesen modern műsorát mutatja be a román kath. gimnázium dísztermében. Indig Alfréd művészetének férfiasan érett mély lirája teljes pompájában domborodik ki e műsorában. Strawinsky, Lalo, Chausson, Szymanowski és Ravel leggrandiózusabb műveit fogjuk tőle hallani.

Traven: A halálhajó. Az orosz Traven az új Jack London. De annál mélyebb, modernebb, érdekesebb. A Halálhajó egy amerikai tengerész megrázó története. 320 oldal fehér papíron 108 lej. Lepagénál Kolozsvár.

EDISON MOZGO MUSORA:

Csütörtökön: I. Egi titánok. (Conrad Nagel). II. Paradicsomi éjszakák. (Anny Ondra).

Vasárnap délelőtt 11-kor: Kismet. (Gustav Fröhlich). Minden jegy öt lej.

OPERA MOZGO MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap, június 22, 23, 24 és 25-én. 3, 5, 7 és 9 órákor. Minden idő legmegrázóbb, legmonumentálisabb filmdrámája. Edes anyám. (A fájdalmas háza) a század leghatalmasabb és mégis legegyszerűbb, legigazibb, legmeghatóbb filmje. Főszerepekben: Mae Marsch, Sally Ellers, James Dunn. Helyárak: 10 és 20 lej.

SPORT

Az aradi Somogyi nyerte a női egyest, a Réti-Puncec-pár a férfi párost Románia nemzetközi tenniszbajnokságain

(Bukarest, június 22.) A nemzetközi tenniszbajnokságok utolsó számainak döntőit is lejátszották. A még hátralevő három szám román győzelmet hozott: a férfi párosban Réti-Puncec, a vegyespárosban Gulescu-Poulieff, a női egyesben az aradi Somogyi győztek. A bajnok férfi pár egyik tagja jugoszláv, Réti azonban, aki a legjobb román párosjátékos, sokban hozzájárult a győzelemhez. A döntők a

következő eredményekkel végződtek:

Női egyes: Somogyi—Romalo 6:2, 6:3, 3. Caracostea és Jászberényi.

Férfi páros: Puncec, Réti—Pallada, Schäffer 3:6, 6:2, 6:1, 6:3, 3. Nikolaidis—Xydis és Zaoralek—Pachowski.

Vegyespáros: Gulescu, Poulieff—Somogyi, Puncec 3:6, 6:2, 6:4. 3. Réti—Butculescu és Pachowski—Arató.

A Slavia legyőzte az Austriát Prágában

(Prága, június 22.) Az első közép-európai kupamérkőzést tegnap délután játszották le Prágában a cseh bajnokság második helyezettje, a Slavia és az osztrák kupa-győztes Austria csapatai. A mérkőzést a Slavia nyerte 3:1 (2:1) arányban.

A NAC július 2-án akarja lejátszani az AMTE ellen elmaradt Nemzeti Bajnoki mérkőzését, a szövetség azonban nem járult ehhez hozzá, mivel július 2-re a megsemmisített Universitatea—NAC mérkőzés újrajátszását tűzte ki. Köztudomású, hogy a NAC a megsemmisített mérkőzést nem akarja ismét lejátszani s ezért lehetséges, hogy július 2-án, mégis játszhat az AMTE ellen.

Június 29-én, Péter Pál ünnepén játsszák le Bukarestben a Venus—Brasovia és Temesváron a Ripensia—Soimi elmaradt Nemzeti Bajnoki mérkőzéseket.

A HUNGÁRIA vasárnap játssza le a Spartával első közép-európai kupamérkőzését Budapesten.

KEHRLING—GABROVITZ MEGVERTÉK A TILDEN—BARNES PART. Tilden és Barnes Bécs után Budapesten játszottak bemutató mérkőzéseket a következő eredményekkel: Kehrling, Gabrovitz—Tilden, Barnes 3:6, 6:4, 6:4, 1:6, 7:5. Tilden—Gabrovitz 6:4, 6:0. Barnes—Drjetomski 6:3, 6:4. Tilden és társa június 30-án, július 1. és 2-án Bukarestben játszanak, amikor Morpurgo fog egy szinglire kiállani a többszörös világbajnok ellen.

A nemzeti bajnokság utolsó fordulója. A nemzeti bajnokság utolsó fordulóján a következő mérkőzések szerepelnek: Bukarest: Universitatea—Venus, Temesvár: NAC—TMTE, Kolozsvár: CFR—Romania, Ploesti: Gloria CFR—Tricolor, Nagyvárad: Ripensia—Crisana. A legérdekesebb mindenestre az Universitatea—Venus mérkőzés. Az Universitateának a bajnokság szempontjából nem fontos a mérkőzés, azonban éppen bajnoki presztizse követeli meg, hogy jól, lehetőleg győzelemmel végezzen a Vénussal szemben. A Ripensia, NAC, a bukaresti CFR és a Gloria CFR győzelmét nem igen akadályozhatják meg ellenfelei. A mérkőzéseket a következő bírók vezetik: Universitatea—Venus Theil György Segesvár, Ripensia—Crisana C. Rădulescu, Bukarest. NAC—TMTE Oraveț László Arad. CFR—Romania dr. T. Morar Nagyvárad. Gloria CFR—Tricolor dr. Xifando, Bukarest.

A BÉCSI HÁROM VÁROS EVEZŐS VERSENYÉRE, amelyen évenként Berlin, Budapest és Bécs nyolcasai vesznek részt, Berlin nem küldi el csapatát.

Pénteken kezdődnek a Haggibbor-kupa versenyei. A Haggibbor tenniskupa versenyén ebben az évben csak a kolozsvári egyesületek vesznek részt: a KAC, Universitatea, Tennis Club, Romania és Haggibbor. A verseny programja: Pénteken: KAC—Romania, Haggibbor—TC, KAC—Universitatea. Szombat: Haggibbor—Romania, TC—Romania, KAC—TC, Universitatea—Haggibbor. Vasárnap: Universitatea—Romania, Universitatea—TC, KAC—Haggibbor. A résztvevő egyesületek a következő játékosokat nevezték be: KAC: Benedek, Pusztai, Balázs, Dunky, br. Kemény E., Kenderessy M., Lőrinczy M., Alexyné. Universitatea: Gábor, Metianu, Faur, Florița, Maxa, Rosinné, Secheli, Misits I., II. Marton L. TC: Wartenberg, Székely, Nagy, Szatmári, Káhn, Löwné, Hosszu Z., Baátzné, Abraham J. Romania: Moldován, Gheorghescu, Romul, Paraschivescu, Jorga, Chiția, Daichendtné, Müller, Vitályos. Haggibbor: Radó, Simon, Rosenberg, Roth, Devecseri Anci, Jakab Elza, Schwartz K.

* Az adók beszédéről és végrehajtásáról szóló törvény (folyó év április 13. Mon. Of.) magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandumai 24. Ára 30, vidékre 40 lej.

A Református Világszemle

II-ik évfolyamának 3. száma a következő tartalommal jelent meg:

Prof. R. Mackintosh a skót egyház zsinatának elnöke.

Macdonald J. Webstera, a skót egyház missziói és külügyi bizottságának főtitkára.

A beretkei árvaházról.

A kolozsvári ref. kollégium.

Küzdelem a szekták ellen.

Amerikai helyzetkép.

A ligonieri ref. árvaház és agghemenház.

A szovjetunió vallásellenes akciójának fokozása.

Bálványimádásról.

Levél Kanadából.

Folyóirat, könyvismertetés.

A lap előfizetése egy egész évre 140— lej. Egyes szám ára 35 lej.

Romániai megbízott a Minerva könyvesbolt Cluj-Kvár, str. Reg. Maria (Deák F. u.) 1.

TECHIRGHIOL

TENGERI FÜRDŐ.

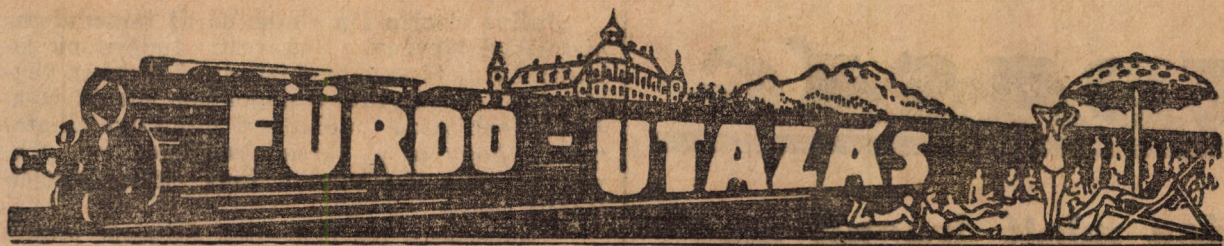
Vasuti állomás: EFORIA.

Meleg iszapfürdő, tengeri fürdő, tengerparti szállodák és elsőrangú éttermek. Mindenféle sport és szórakozások.

GRAND HOTEL és HOTEL NEPTUN

részére szobák foglalhatók a

Societatea pentru Exploatare de Stațiuni Balneare și Climaterice — cégnél: Strada Exarcu No. 2. București I. — Telefon! 233—58.

Félix gyógyfürdő — az erdélyi Pöstyén

Félix-gyógyfürdő Nagyváradtól 7 kilométernyire fekszik a belényesi utvonai mentén. A fürdőt 250 holdas fenyő- és tölgyerdő veszi körül, amelyet gyönyörű sétautak szelnek keresztül. Bóvizű forrása 17 millió liter 49 C. fokú forróvizet ad ki naponta és ezzel látják el a meleg fürdőket. Hideg fürdő céljaira egy külön készülék hűti le a forrás vizét, amely az erdő mélyén van elhelyezve. A forrás vizét összeváltatják már több neves tanár és vegyész megvizsgálta és megállapítást nyert, hogy az erdélyi Pöstyént vizének ásványtartalma, rádióaktivitása, bőséges thorium tartalma és hőfoka egyaránt különállónak teszik egész Romániában. Gyógyhatása különösen az izmok csúszos bántalmainál, köszvénynél, reumatikus uton létrejött idegbántalmaknál, női betegségeknél, mint a méh és petefészkek betegségeinél, mutatkozik meg.

Félix-fürdőnek téli kurái is híresek. Fekvésénél és hőforrásainál fogva a téli időszak komoly és lelkiismeretes kurára talán még alkalmasabb, mint a nyári. Romániában pedig ugyiszólva sehol sincs téli kúra. Az igazgató-ság ezért tartotta szükségesnek, hogy rendkívüli áldozatok árán az őszi és téli folyamán is lehetővé tegye a legintenzívebb gyógyfürdőzést. Az enyhe, száraz éghajlat, a gyönyörű hólepte vidék az alpesi fürdőhelyekre emlékeztet és szórakozást, üdülést nyújt azoknak is, akik csendes elvonultságban akarnak egy pár téli napot eltölteni. Nyáron tennispálya, temperált vízi strandfürdő és napkura áll a vendégek rendelkezésére. Este zene és tánc, kabarék, színelőadások a kuraszalonban. A log-

ALBERT LEBRUN, A FRANCIA KÖZTARSASÁG ELNÖKE MEGLÁTOGATTA VICHY-FÜRDŐT. Május utolsó vasárnapján előkelő vendég, Lebrun köztársasági elnök, látogatta meg Vichy-fürdőt. Ugyanekkor nagy nemzetközi hangversenyt rendeztek a fürdőtelepen, amelyen mintegy 150 zenecsapat képviseltette magát 5000 zenésszel. A Casino termében tartották meg a köztársasági elnök fogadását, ahol az üdvözlőbeszédet elhangzása után, Lebrun elnök is szóra emelkedett. Beszédében a következőket mondotta: „Kétszeres, gazdasági és szociális kötelesség egy ilyen kincset a lehető legjobban értékesíteni. Franciaország, amely mindig vendégszerető volt az idegenekkel szemben, itt egy új lehetőséget talált arra, hogy a tartózkodást kellemesebbé tegye és megnyerje a látogatók tetszését, visszaadva nekik egészségüket és testi erejüket. A fürdő környéke Franciaország legharmónikusabb vidékeinek egyike. Mennyire vonzó és szép az Önök városa — mondta az elnök — finom és diszkrét eleganciájával, amint lágyan fekszik a kis patak mentén egy zöld füvel és virággal tele fészekben, amely fölé sutlogó magas hársak emelkednek, édes dombok veszik körül, finom ködfátyollal bevonva és messze, a láthatáron kiemelkednek a Puys-hegyek bázalt és trahit csúcsai.” Bankett után az elnök meglátogatta a híres Chomel, Grande-Grille forrásokat, a nagy hőmedencét. Innen a Cal-lou telepre mentek, amelyet most nyitottak meg ünnepélyesen az elnök beszédével. Ezt a fürdőt a másodosztályú vendégek részére készítették, az összes speciális eszközökkel fel van szerelve és egész éven nyitva lesz. Télen az elsőosztályú vendégek is itt üdülnek. Konfortja éppen olyan tökéletes, mint bármely fürdő első osztályáé.

tója, Nagy Gizella, Szerémi Marianna, Szél Adél Budapestről, ing. Beniatto Spanyol Triestből, Klein Hugó, Schauer Biri Lugosról és sok más vendég. A két utóbbi vendég most fejezte be egy kétnapos sí-turáját a környéki havasokban.

— Olcsó gyermeknyaralás a beresztelki üdülő-telepen. Szászrégentől 4 kilométerre, havasaltalji levegő, 5 holdas park. Egy gyermek teljes ellátása: ötszöri étkezés, tanári és orvosi felügyelet, testnevelés, nap- és medencefürdő, szakszerű gondozás, napi 50 lej. A nyaraltatás július 1-én kezdődik. Jelentkezhetnek 8—16 éves korig lányok a Romániai Magyar Nők Központi Titkárságának irodáján, Str. Cogălniceanu, Farkas uca 8., minden délelőtt 11—1-ig.

Olcsó nyaralás

A Retyezát hegységben

folyó évi május hó 10-én nyílt meg az ujonnan épült, kényelmesen ujonnan berendezett 900 méter magaslati helyen a

Gura-Zlatai gróf Kendeffy-féle nyaralótelep, kitűnő, olcsó penzióval, új vezetéssel.

Halászlát, fürdési, havasi tenger-szemekhez, vízesésekhez kirándulási lehetőségek, hova kocsival vagy autóval lehet felmenni.

Prospektus kívánatra. — Érdeklődni: **Gróf Kendeffy — Cârnești, jud. Hunedoara.**

* Südbahnhotel Semmering. Nem rég készült el a Südbahnhotel fedett terasz-strand-fürdője és időközben át is adták a forgalomnak. A fürdő igazán kedvező fekvése, gyönyörű kilátása a szemben fekvő Rax és Schneeberg területére, valamint annak valóban csodás berendezése és felszerelése fánálólóan hatnak a vendégekre. Ennek a fürdőnek van még egy nagy előnye és pedig az, hogy a szálloda minden szobájából liften közvetlenül elérhető. A fürdő a legnagyobb kényelmet nyújtja vendégeinek és így már most nagy látogatottságnak örvend. A Südbahnhotel nagy kilátóteraszán naponta a teánál hangverseny és tánc a szabadban.

Jakabffy Penzió

Lacul-Ghilcoș — Gyilkostó Jud. Ciuc.

Új, tiszta, egészséges épület 960 méter magasságban a Gyilkostó kifolyásánál, közvetlenül a műút mellett. Pár lépésre a tó és a strand.

Észak, Kelet és Nyugat felől teljes üvegoldalakkal, hűvös esték esetén zárható és fűthető nagy étterem,

felette 72 négyzetméter területű szabad tetőterasszal, szép kilátással, a központban

3, 2 és 1 személyes csendes kis svájci szobák

Penzióárak egész szezonban 1 személyre:

3-szori étkezéssel ... 120.— lej,
5-szöri étkezéssel ... 150.— lej.

Kitűnő és bőséges francia, román és magyar konyha, elsőrendű kiszolgálás.

Átfutó vendégek részére is a legjobb pihenő és étkező.

A

Gyilkostóhoz vezető kitűnő serpentinut kezdetéig, Gyergyószentmiklóstól mintegy 6—7 km. terjedelmű területen a tavaszi esőzések és talajvíz felakadások megrongálták az utat, azonban a vármegye és Gyergyószentmiklós városi tanácsa közbenjárása folytán ez az utazás javítása folyamatban van, s már a legkényesebb autókval is járható.

Vichy-Etat termékei

VICHY-ETAT SÓ

Az ásványvízből kivont természetes forrás-só alkalikus víz készítésére.

VICHY-ETAT PASTILLÁK

2—3 pasztilla étkezés után, megkönnyíti az emésztést.

VICHY-ETAT TABLETTÁK

Az emésztés elősegítése és szőlő-gálo szikviz otthoni készítése.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!

Vezérképviselő: **Filippe Finkelstein. București, str. Câmpinean 20.**

szébb kiránduló helyeket párórai gyaloglással el lehet érni. A telepen állandó orvosi szolgálat, posta, távirda és telefon állomás van. Olcsóságban pedig minden hasonló fürdőt felülmúl. I. oszt. penzió naponként és személyenként 180 lej, a főszezonban 200—220 lej, II. oszt. penzió naponként egy személynek 90 lejbe kerül. Ebben az összegben benne van a lakás szállodában, étkezés étlap szerint, fürdés, minden mellékjárandóság, mint kurtaxa, zenedíj, stb.

Félix-fürdőre ezenkívül egész éven keresztül érvényes az ötvenszázalékos utazási kedvezmény a CFR vonalain.

100 méterrel a tenger színe felett

2 órányira Bécsből

Semmering

Nemzetközi magaslati gyógyhely. — Egész évi üzem. — Mérsékelt árak. — Legszebb nyaralóhely. — Strandfürdő és fedett uszoda.

SONNHOFF PENZIÓ

Tulajdonosa: **Dr. R. Tólk.** Elsőosztályú családi penzió. Gyönyörű déli fekvés. 40 szoba, déli balkonok. Lakosztályok fürdővel és telefontal. Pihenőterem. — Garage. — Penzió 14.— S.-tól.

SÜDBAHNHOTEL Fedett uszoda és Strandfürdő
GOLF - TENNIS - LOVA GLÁS

A Gura-Zlata-i nyaralótelep a Retyezát tövében Râu de Mori (Malomvíz) község határában fekszik, 900 méter magasságban. A gyönyörű svájci környezetbe épített és teljesen ujonnan berendezett villákban télen és nyáron egyaránt élvezni lehet a magaslati levegő és a napsugarak gyógyító hatását. Természeti szépségeiből elég említeni a csodás Retyezát hegycsoportot, a mélyben csillogó tengerszemeket és gyönyörű vízeséseket. Magaslati fekvésénél és a körülötte elterülő havasoknál fogva egész nyáron át szívesi lehetőséget nyújt a téli sportokat szerető vendégeknek. A telep iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, látogatói a világ legkülönbözőbb pontjairól érkeznek. Az elhunyt Ferdinand király és Öfelsége II. Károly különös szeretettel jártak és járnak ide vadászni. Hogy mennyire kedvelt helye az előkelő köröknek és különösen a királyi udvarnak, bizonyítja az, hogy a királyi udvar a Retyezát állatvilágának kiszínezése végett egy 21 darabból álló muflon (vadjuh) csordát engedett szabadon a királyi vadaskertből. Kitűnő, tiszta havasi levegőjénél fogva, különösen gyenge idegzetűeknek, Basedow-betegségben szenvedőknek, általános megerősödéssre, fogyó és hízó kurára találták az orvosok igen alkalmasnak ezt a kurahelyet. A most ujonnan épült és ujonnan berendezett villákban 1, 2 és 3 ágyas szobák állanak a vendégek és kirándulók rendelkezésére. A nyaralótelepre kocsin és autóval lehet felmenni Hátszeg vagy Boerebista állomásról. Panziórendszer napi 4-szeri étkezéssel, kitűnő italokkal. Egy napi teljes panzió 100—150 lej, a szoba minősége szerint. Főszezon június közepén kezdődik és tart a késő őszi hónapokig, amelyek itt különösen szépek. Jelenleg a telepen tartózkodnak: a „Romanill” rt. igazga-

KÖZGAZDASÁG

Nemzetközi tényezők hatása miatt drágult meg Romániában a nyersbőr, a készbőr és a talp

Mit mondanak a drágulás okairól a bőrgyáros, a nyersbőr-termelők és értékesítők?

(Kolozsvár, június 22.) Megírtuk, hogy a romániai nyersbőrpiac az árak emelkedő tendenciát mutatnak és az áremelkedés hatása alatt a romániai bőrgyárak a felsőbőrök árát kvadrátonként 4 lejjel, a talpárut pedig különként 5 lejjel felemelték és hasonló mértékben megdrágult a romániai timáraru is. A romániai nyersbőrárak emelkedésének, a készbőr- és talpár megdrágulásának okairól a Keleti Újság munkatársa kérdést intézett a romániai bőripar egyik kiváló szakértőjéhez és vezetőjéhez, aki a következő nyilatkozatban ismertette a romániai szakmai piac és ipar helyzetét:

Mivel indokolja a bőrgyáros az árak emelkedését.

— Az egész világpiacra emelkednek a nyersbőrárak. Délamerikában a legutóbbi két hónap alatt 40—60 százalékkal emelkedett a nyersbőr ára. Észak-Amerika élénken vásárol és az amerikai bőripar intenzív tempóban dolgozza fel a nyersanyagot, amelyben olyan nagy a kereslet, hogy az amerikai államok állandóan nagy tétel nyersbőrt vásárolnak az európai piacokon. Az amerikai vásárlás hatása alatt az összes európai piacokon megdrágult a nyersbőr és a drágulás egy hónap alatt körülbelül 40—60 százalékos volt.

— Természetes, hogy a tengerentuli és az általános európai piac áremelkedő hatása alól a romániai piac sem tudta kivonni, annál kevésbé, mert Romániában állandóan hiány van nyersbőrben, amely cikkben szintén külföldi behozatalra szorult. A romániai bőripar a nyersbőrben mutatkozó belföldi hiány miatt már régen kénytelen külföldi árut is importálni és feldolgozni, a külföldről való behozatalt azonban az utóbbi időben valószínűleg lehetetlenné tették a sorozatos kontingentálási és devizakorlátozási intézkedések. Fokozza a belföldi nyersbőrpiac az áruhiányt az a körülmény is, hogy a tavaszi és a nyári hónapokban a szarvasmarha vágása rendszeresen visszaesést mutat, mert husszükségletét a lakosság — szarvasmarha helyett — bárányval, juhval és majorsággal elégíti ki és ezeknek a tényezőknek az összehatásaként a belföldi piacon a marha-nyersbőr ára fokozatosan 12 lejről 14 lejre, 14 lejről 16 lejre, a legutóbbi napokban pedig 18—20 lejre emelkedett különként. A borbujór ára a korábbi 25—26 lejről 28—30 lejre emelkedett, sőt legutóbb 32 lejes árban is történt eladás, a pittling-bőrök ára pedig a korábbi 16 lejről 19—20 lejre drágult. Jellemző a romániai nyersbőrpiacra uralkodó áruhiányra, hogy egyik erdélyi bőrgyáros legutóbb külföldről importált 37 vagon nyersbőrkészletét néhány nap alatt feldolgozta az erdélyi bőripar.

— Természetes, hogy a nyersbőr árának állandó emelkedése a készbőr megdrágítására kényszerítette a romániai bőr- és talpgyárakat, amelyek — a kolozsvári Dermata-gyár kivételével — 5—7 százalékkal emelték fel a kidolgozott készbőr és talp árát. A timármeztérek pedig megfelelő arányban emelték a timáraru árát, mert a nyersanyagot ők is csak napról-napra emelkedő áron tudják beszerezni.

— A felsőbőr és a talpár, valamint a timáraru megdrágulása pillanatnyilag még nem volt kihatással a készbőr áraira, mert a gyárak tudatában vannak a fogyasztópiac fellelő képessége összezsugorodásának és a romániai cipőipar helyzetére, valamint a vásárlás visszaesésére, mi sem jellemzőbb jobban, mint az, hogy a gazdasági és pénzügyi viszonyok, valamint a kedvezőtlen időjárás következtében egyik romániai cipőgyárnak több mint 150 ezer pár cipője maradt eladatlan tavaszi komercárújából.

— Szakmai körök és a bőrgyárak a nyers-

bőr további drágulásával számolnak és ha a drágulási folyamat nem áll meg, úgy a készbőr áránál is elkerülhetetlen lesz az árak felfelé emelése.

A Bőrértékesítő Szövetkezet álláspontja.

Kérdést intéztünk a nyersbőrárak emelkedésének okairól és arányáról a kolozsvári Husiparosok Bőrértékesítő Szövetkezet igazgatójához és Sykó Lajoshoz is, aki a következő felvilágosítást adta:

— Az amerikai, az európai és következőképpen a romániai nyersbőrpiacokon is hónapok óta lassú tempójú áremelkedés észlelhető. A készletek a tavaszi és a nyári szezonban az összes piacokon rendszeresen apadnak, mert a marhavágások száma a városokban és a főbb fogyasztási központokban ebben az időszakban állandóan csökken. Romániában a belföldi készlet sohasem fedezte a szükségletet, nyersbőrben a romániai feldolgozó ipar mindig behozatalra szorult, az importot azonban teljesítéssel lehetetlenné teszi a kontingentálási rendszer és a devizakorlátozás. A mai nyersbőrárak a következők: marhabőr 18—20 lej, borbujór 30 lej, pittling 19—20 lej különként. Bivalybőrökben nem történt áremelkedés.

— Nem látszik kizártnak, hogy a nyersbőrpiac az áremelkedés nem fog tovább tartani, hanem megáll, az őszi hónapokban, a vágások emelkedésével pedig a régi árnívóra szállnak vissza és ezt a prognózist alátámasztja az a legújabb külföldi piacokról érkező jelentés, amely szerint az amerikai és az európai piacokon az áremelkedés megállt.

A REGÁTI PIACOKON IS EMELKEDIK A TENGGERI ÁRA. Bukaresti tudósítónk jelenti: A regáti gabonapiacokon élénk külföldi érdeklődés nyilvánul meg a romániai tengeri iránt és a kereslet hatása alatt a kukorica ára emelkedést mutat. Brailában a tengeri korábbi 160 lejes ára 162 lejre emelkedett, a silányabb minőségű ugynevezett „corcitură” tengeri ára pedig 161 lej. A konstancai gabonatórzsden prompt szállításra a tengeri ára 161.25 — 161.50, júliusi szállításra pedig 160 lej mázsánként, vagonbarakva.

Julius elsején lép életbe az új társadalombiztosítási törvény. Bukaresti tudósítónk jelenti: Az új társadalombiztosítási törvény végrehajtási szabályzata a napokban jelenik meg. D. R. Ioanîtescu munkaügyi miniszter elhatározta, hogy az új társadalombiztosítási törvényt június 15-e helyett csak július elsején lépteti életbe.

* Hirdetmény. No. 13361—1933. Kolozsvár polgármesteri hivatala fenti szám alatt árlejtést hirdet, szabad megegyezés alapján, 30.000 (harmincezer) kgr. I. oszt. zab beszerzésére, saját loval részére. Az árverés 1933. június 27-én d. u. 5 órakor az ülésteremben a 127—1931 Mon. Of.-ban megjelent árlejtési szabályzat értelmében lesz megtartva. Az érdekeltek felhívhatnak, hogy zárt ajánlataikat a fent megjelölt időben a bizottság elnökénél adják le és ezeknek felbontása után a szóbeli árverés lesz megtartva, az idézett rendelkezések értelmében. A teherfüzet a gazdasági hivatalban tekinthető meg. Cluj, 1933. június 13. Primăria Municipiului Cluj.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként...	2—10 l
A legkisebb apróhirdetés ára	20—10 l
Állást keresők részére szavanként	1—10 l
A legkisebb apróhirdetés ára	10—10 l
Hétésként 250 szónál szavanként	1—75 l
500 szónál szavanként	1—50 l
1000 szónál szavanként	1—25 l

ALLASTKERES

Prodakartást vagy bejárónői állást vállalk. Calea Dorobanților No. 80.

OKTATÁS

Budapesti Zeneakadémiai hallgató magassabb fokú hegedűtanítást is vállal. — Cím: Szabó Sándor, Kárpát ucca 6. sz.

KIADÓLAKÁS

Kiadó napsoros komfortos 2 szobás lakás fürdőszobával és 2 szoba, konyha Malom ucca 7.

Egy különbejárattal csinosan butorizott szoba kiadó. Monostori ut 22 szám, I. emelet.

Nyugalásra nagyon alkalmas, szép kerttel lakás Erzsébet ut elején július-augusztus hónapokra kiadó. Cím a kiadóban.

2 szoba, fürdőszoba, összes mellékhelyiségekkel július 1-re kiadó. Minerva Biztosító bérházában, Calea Reg. Ferdinand 37, II. em.

ADÁS-VÉTEL

Keresek 200,000 lej kölcsönt ingatlanra. Értesítést feltételekkel együtt — „Kamatfizetés előlegesen” jellegre a kiadóba kérek.

Könyvnapi kiadásban

rendkívül tetszetős kiállításban jelentek meg:

Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban
Heltai Jenő: Álmokháza
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem
Sztinyai Zoltán: Aranykarika
Móricz Zsigmond: Forró mezők
Móricz Zsigmond: Kerek Ferkó

Ezek a könyvek egészen olcsó, díszes kiállítású magyar regények, az író a képével díszített átkötőszalaggal ellátva. A kitűnő papírra nyomott, rendkívül kelendő magyar regények könyvnapi ára valódi angol egészvászonkötésben kötetlenként

36.— lej!

Siessen megvenni míg

a készlet tart. Vidékieknek is a pénz és 10—lej portó előzetes beküldése esetén azonnal

szállítja a „KELETI ÚJSÁG” kiadóhivatala: Cluj-Kvár, str. Baron L. Pop (Brassai u.) 5.